

J

- j (ja')** *m.dh* Xarafka tobnaad ee xuruufta soomaaliga, ahna shibbane.
- jaabajaabee** *f.g2 (-beeyay, -beysay)* *ld jaabee.*
- jaabajaabeyn** *m.dh* 1. Dad isku dhex jira oo aan isgaranayn. 2. Dad keli keli ah. 3. *ld jaabeyn.*
- jaabajaabeys** *m.l ld jaabeyn.*
- jaabajaabeysad** *m.l ld jaabeysho.*
- jaabajaabeysho** *m.dh ld jaabeysho.*
- jaabajaabeysi** *m.l ld jaabeysho.*
- jaabajaabeyso** *f.g3 (-saday, -satay)* *ld jaabeyso.*
- jaabajaabo** *m.dh.u* 1. Qoryo yaryar oo laysu soo uruuriyey. 2. Xoolo iyo dad tiro iyo tayaba liita.
- jaabbiyad** *m.dh* Berked biyaha loogu kaydiyo beeraha timirta.
- jaabee** *f.g2 (-beeyay, -beysay)* 1. Jaabo aruurin. 2. Laab hoggaanka ka mid ah oo ratiga gafuurka loo geliyo si loo hoggaamiyo. *ld jaabajaabee.*
- jaabeyn** *m.f.dh eeg jaabee.* *ld jaabajaabeyn (3), jaabajaabeys, jaabeys.*
- jaabeys** *m.l ld jaabeyn.*
- jaabeysad** *m.l ld jaabeysho.*
- jaabeysho** *m.f.dh ld jaabajaabeysad, jaabajaabeysho, jaabajaabeysi.*
- jaabeysi** *m.l ld jaabeysho.*
- jaabeyso** *f.mg3 (-stay, -satay)* Jaabo urursasho. *ld jaabajaabeysyo.*
- jaabo** *m.dh.u* 1. Qoryo qallalan oo dabka lagu shido; xaabo; qoryo. 2. Alaab aan qiimo lahayn. *ld jaabajaabo.*
- jaad¹** *m.l 1. ld qaad* 1. Geed caleentiisa, laamahiisa curdanka ah iyo diirkiiisa la calashado oo lagu marqaamo. 2. Nooc. 3. Kala j.: kala duwan.
- jaad²** *f.g1 (-day, -dday)* 1. Qaad cunid. 2. Ku j.: cid shaqo u xilsarid.
- jaademid** *m.f.dh eeg jadeen².*
- jaadid** *m.f.dh eeg jaad².*
- jaafi** *m.l/dh* 1. J. ah: shay qiro leh. 2. Derin weyn oo ka samaysan caw baar ama mayro oo labadeeda dhinac duf lahayn.
- jaah** *m.l 1. Sharaf, magac-weyni.* 2. Soo jeedka qofka inta indhaha ka sarreysa; weji, fool. 3. Woqooyi (bad).
- jaahid** *m.l (-diin, m.dh)* Qof diinta islaamka u dagaallama.
- jaahil** *m.l (-liin/-llo, m.dh)* 1. Qof aan wax akhrin, waxna qorin. 2. Kas-gaab.
- jaahilbixi** *f.mg2 (-iyay, -isay)* Ka j.: cid arrin ka dahsooneed u iftiimin.
- jaahilbixin** *m.f.dh eeg jaahilbixi.*
- jaahiliyad** *m.dh* 1. Ku dhaqmid la'aanta diinta islaamka. 2. Xilliga Islaamka ka hore ee taariikhda carabta.
- jaahilnimo** *m.dh* Jaahil ahaansho.
- jaahwareer¹** *m.l 1. Qas iyo shaki maskaxda galay wax lala garan waayo.* 2. *ld jaahwareerid.*
- jaahwareer²** *f.g1 (-ray, -rtay)* Qas iyo shaki maskaxda galay wax la garan waayid. *ld jahawareer².*
- jaahwareeri** *f.g2 (-iyay, -isay)* Cid qas iyo shaki gelin. *ld jahawareeri.*
- jaahwareerid** *m.f.dh eeg jaahwareer².* *ld jaahwareer¹ (2), jahawareer¹, jahawareerid.*
- jaahwareerin** *m.f.dh eeg jaahwareeri.* *ld jahawareerin.*
- jaahwareersan** *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax jaahwareeray ahaansho. *ld jahawareersan.*
- jaahwareersanaan** *m.f.dh eeg jaahwa-reersan.* *ld jaahwareersanaansho jaha-wareersanaan.*
- Jaahwareersanaansho** *m.l/dh ld jaahwareersanaan.*
- jaa'ifee** *f.g2 (-feeyay, -feysay)* 1. Waxyelollo weyn oo aafeed cid gaarsiin; aflagaaddee. 2. Nabar foolxumo reeba cid wejiga ka gaarsiin.
- jaa'ifeyn** *m.f.dh eeg jaa'ifee.*

jaa'ifo *m.db* (-oojin, *m.l*) 1. Nabar wejiga la gaarsiyo oo foolxumo reeba. 2. Hanti la siyo qof jaa-ifo loo geystey.

jaa'ir *m.l* (-rro, *m.db*) Xaakim aan caddaalad iyo naxariislahayn.

jaajaale *m.l* (-layaal, *m.l/db*) Qof maadlow ah oo dadka ka qosliya; maadeeye.

jaajaalee *f.mg2* (-leeyay, -leysay) Maad iyo wax lagu qoslo samayn.

jaajaaleyn *m.fdb* eeg jaajaaleyn.

jaajuur *m.l* (-rro, *m.db*) Shay afar gees leh oo ka samaysan shamiito iyo ciid laysku qasay oo guryaha lagu dhiso; bulukeeti.

jaajuus¹ *m.l ld jaasuus¹*.

jaajuus² *f.mg1* (-say, -stay) *ld jaasuus²*.

jaajuusid *m.db ld jaasuusid*.

jaajuusimo *m.db ld jaasuusimo*.

jaakad *m.db* (-do, *m.l*) Dhar culus, kor laga qaato oo lagu xarragoodo dhaxantana laga qaato; jubbad; koor.

jaal *m.l* (-lal, *m.l*) 1. Saaxiib dhab ah; rafiq; waday. 2. Koox tartan ciyaareed ku wada jira qof ka mid ah.

jaalabbuud *m.l* Jaadadka doonyaha jaad ka mid ah.

jaalabutee *f.mg2* (-teeyay, -teysay) Jaalabuto samayn.

jaalabuteyn *m.fdb* eeg jaalabutee.

jaalabuto *m.db* 1. Cayaar ay cayaaraan goroyada, shimbiraha iwm oo ay cagaha dhulka la dhacaan. 2. Socod nafley badani ay koox-koox ugu socoto. 3. Feer, haraati iwm oo cid lala dhaco

jaalle *m.l* (-layaal, *m.l/db*) 1. Wadey; saaxib; jaal. 2. Qof shaqo, farxad, murugo iwm la qaybsada cid kale.

jaallenimo *m.db* Jaalle ahaansho.

jaalnimo *m.db* Jaal ahaansho.

jaamac *m.l* 1. Kitaabka Quraanku ku qoranyahay. 2. Masaajidaya magaalada kan ugu weyn.

jaamacad *m.db* (-do, *m.l*) Xarun waxbarasho oo cilmi sare laga barto una qaybsan kulliyado.

jaamayn *m.fdb* eeg jaamee.

jaamee *f.g/mg2* (-meeyay, -maysay) 1. (*f.g*) Kab cid la dhicid. 2. (*f.mg*) Iyadoo cagaha iyo sacabbada laga shanqarinayo ciyaar dheelid. 3. (*f.g*) Jaamo ka dhigid: cad cad ka dhigid.

jaamici *m.l* (-iyo/-iyin, *m.db*) Qof ay u dhammaatay waxbarasho jaamacadeed.

jaamojoog *m.db* (*c.naf*.) Shimbir midabbo badan, lugo dhaadheer iyo luqun dheer leh oo durdurrada iyo biyo-fariisiyada ku nool.

jaamuus *m.db* 1. Lo' gisi. 2. Kabo raggu qaato adag, saan geri ka samaysan oo marka lagu socdo dhawaqa.

jaan *m.l* Uun rooxaan ah oo aan aadamuhu arki karin; jinni.

jaan¹ *m.l* 1. Caano geel oo aad u dhanaan.

2. Biyo kharaar oo dhano ah. 3. Ciid dhanaan; carro seel. 4. Caws aan loo baahnayn oo dalagga la soo baxa.

jaan² *m.db* (-aamo, *m.l*) 1. Cad yar oo saan ah oo loo jaray qaab kabeed. 2. Meel bannaan.

3. Gabal yar oo shay ah. 4. Kab dhammaatay. 5. Naqshad farsamo. 6. (*muus.*) Ridmada sacabka iyo lugaha laga sameeyo marka ciyaaraha hiddaha iyo dhaqanka la ciyaarayo.

jaandheer *m.db* Ciyaaraha jiibta iyo jaanta leh oo la dheelo mid ka mid ah.

jaangeri *m.l* Kabaha laga sameeyo maqaarka geriga.

jaango'an *f.mg4* ('naa, '-nayd) Ku j.: wax, wax kale la cabbir ah ahaansho.

jaango'naan *m.f.db ld jaango'naansho*.

jaango'naansho *m.l/db* eeg jaangoo. *ld jaango'naan*.

jaangoo *f.g/mg2* (-gooyay, -goysay) 1. (*f.g*) Wax qorshaysan samayn. 2. (*f.mg*) Ku j.: wax, wax kale ka simid. 3. (*f.g*) Kabo jaan u samayn.

jaangooyo *m.db* 1. Qorshe habaysan oo la raaci karo. 2. *ld jaangooyn*.

jaangoyn *m.f.db* eeg jaangoo. *ld jaangooyo* (2).

jaanguur *f.mg1* (-ray, -rtay) Wax dabar go'id.

jaanguuri *f.g2* (-iyay, -isay) Wax dabar goyn.

jaanguurid *m.f.db* eeg jaanguur.

jaanguurin *m.f.db* eeg jaanguuri. *ld jaanguuris*.

jaanguuris *m.l ld jaanguurin*.

jaanqaad¹ *m.l* 1. Qaadidda tallaabada shanqarta ka yeerta (qof kabo qaba). 2. Saanqaad; socod. 3. *ld jaanqaadid*.

jaanqaad² *f.mg1* (-day, -dday) 1. Qaadista tallaabada, shanqar ka yeersiin (qof kabo qaba). 2. Saanqaadid; socosh.

jaanqaadid *m.db* eeg jaanqaad². *ld jaanqaad¹* (3).

jaanrog *f.mg1* (-gay, -gtay) Cararid.

jaanrogid *m.f.db* eeg jaanrog.

jaansaar¹ *m.l* Saaridda kabo duug ah la saaro jaan cusub.

jaansaar² *f.g1* (-ray, -rtay) Kabo duugoobay sar cusub saarid.

jaansaaran *f.mg4* (-rnaa, -rnayd) Kabo jaan cusub la saaray ahaansho.

jaansaarid *m.f.db* eeg jaansaar².

jaansaarnaan *m.f.db eeg jaansaaran. ld jaansaarnaansho.*

jaansaarnaansho *m.ll/db ld jaansaarnaan.*

jaantus *m.l (-syo, m.db)* Naqshad ama sawir lagu muujiyo fikrad.

jaantus Argrand *m.l (-syo ..., m.db) (xis.)* (Sallax murakab) Laba addimaale habdhiska kulannada kaartis ee lagu muujiyo tirooyinka murakabka ah. Tirada x + iy waxa lagu muujin karaa barta kulannadeedu yihiiin (x, y).

jaar *m.l (-rar, m.l)* 1. Dad guryo isu dhaw deggan. 2. *ld yaar* 1. Xakame yar oo fardaha afka looga xiro. 3. Haruub; bire.

jaaraan *m.l ld jiiraan.*

jaariile *m.l* Ciyaar dhaqameed laga yaqaan degaanka webiyada, gaar ahaan gobolka Hiiraan.

jaariyad *m.db (-do, m.l)* Qof haween ah oo guri aanay lahayn shaqaale ka ah.

jaarnimo *m.db* Jaar ahaansho.

jaarri¹ *m.l* Muran iyo canaad isku jira.

jaarri² *f.mg2 (-iyay, -isay)* Muran iyo canaad isku jira muujin.

jaarrin *m.f.db eeg jaarri².*

jaasayn *m.f.db eeg jaasee.*

jaasee *f.mg2 (-seeyay, -seysay)* Ka j.: fal xun oo qof sameeyey ku ciqaabid.

jaaso *m.db (-ooyin, m.l)* Wax looga gudo qof xumaan sameeyey.

jaasuus¹ *m.l (-siin/-syo, m.db)* 1. Qof si qarsoodi ah xog u uruuriya una gudbiya meelaha ay quasyaso (qaran, urur, qof iwm); basaa. 2. Qof dadka hadalka isaga qaada oo isku dira; warxungee. *ld jaajuus¹.*

jaasuus² *f.g1 (-say, -stay)* Cid si qarsoodi ah sir uga bixin. *ld jaajuus².*

jaasuusid *m.f.db eeg jaasuus². ld jaajuusid.*

jaasuusnimo *m.db* Jaasuus ahaansho. *ld jaajuusnimo.*

jaaw *m.db* Digir la cambuuleeyey xabbadaha aan bislaan.

jaaw *m.l* Cudur ariga raafafka ka gala oo dillaaciya nabarna ka reeba. *ld jaawqarreer¹, jaawqarrir.*

jaawe *m.l* Waxyabo laysku shiilo markay qallalaanna loo shito udug ahaan oo qiiq caraf leh bixiya. *ld jaawi¹.*

jaawi¹ *m.l ld jaawe.*

jaawi² *f.mg2 (-iyay, -isay)* 1. *ld farjaawi, farjawi.* Fardhexada iyo suulka gacanta oo si xoog ah laysugu xoqo ka shanqarin; suulhabaalayn. 2. Haad turub ka yamxeerin (ciyaar turub).

jaawin *m.f.db eeg jaawi². ld farjaawin, farjaawis, farjawin, farjewis, jaawis.*

jaawis *m.l ld jaawin.*

jaawo *m.db 1. ld farjaw.* Isku xoqidda suulka iyo farta si ay shanqar u sameeyaan iyadoo nafley loogu baaqayo. 2. Suul-dhabaale la sameeyo marka turub laga yamxeerinayo.

jaawqarrer¹ *m.l ld jaaw.*

jaawqarrer² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Cudur raafka gala oo dillaacyo u yeela gaadid (ari).

jaawqarrerid *m.f.db eeg jaawqarrer².*

jaawqarrir *m.l ld jaaw.*

jaaxid *m.l (-dyo/-diin, m.db)* Nin bareer iyo oogaal wax u asaraara, wax u inkira.

jaay *m.l ld jay.*

jab¹ *m.l (-bab, m.l)* 1. Wax qaybsamay ama burburay in ka mid ah. 2. Lafaha, qoryaha iwm kala go' ama dillaac ku dhaca. 3. Fal natijjo xumi ka soo baxdo.

jab² *m.l (-bab, m.l) (daaw.)* Jab lafeed oo dhammeystiran ama bacran ah.

jab³ *f.mg1 (-bay, -btay)* 1. Wax dillaacid ama kala go'id. 2. Col iwm guuldarro la kulmid. 3. Geed, dhismo iwm dumid. 4. Badeeco qiiimeheeda hoos u dhicid.

jabad *m.l (-dyo, m.db)* Berrin waa hore laga guurey oo ooddii raadkeedii weli yaal. *ld jabo.*

jaban *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* 1. Wax jab gaarey ahaansho. 2. Wax qiimahoodu hoos u dhacay ahaansho (badeeco).

jabaq¹ *m.l Shanqar yar. ld yabaq¹.*

jabaq² *m.db (-qo, m.l) (fis.)* Gariirka dhex maraya dhextaal loadsame ah, lehna rakaad iyo itaal nashaadin kara dareenka maqalka ee dhetga aadamaha. Rakaadka jabaqdu waxa uu u dhexeyaa. 20 --> 20,000 heertis, waana galis maqalka.

jabaq³ *f.mg1 (-bqay, -baqday)* Shanqar yar samayn. *ld yabaq².*

jabbu *m.l (muus.)* Durbaan laba af ka daloola oo harag xallafsan ku rogan.

jabdhan *m.l (-nno, m.db)* Hilib solay ah oo googo'an.

jabhad¹ *m.l (-do, m.l)* Qof ka mid ah urur u dagaallama surriyad iyo madaxbannaani

jabhad² *m.db (-do, m.l)* 1. Weji. 2. Urur u halgama surriyad iyo madaxbannaani.

jabi *f.g2 (-iyay, -isay)* *ld jebi.*

jabid *m.f.db eeg jab². ld jabniin, jebid.*

jabin *m.db ld jebin.*

jabis *m.db ld jebin.*

jabnaan *m.f.db eeg jaban. ld jabnaansho.*

jabnaansho *m.ll/db ld jabnaan.*

jabniin *m.l* 1. Wax is haystey oo kalajab ku dhecay. 2. Meesha nabarka wax jebshay ku dhacay. 3. *ld jabid.*

jabo *m.db* 1. Xaaboo amo qoryo yaryar oo qallanan. 2. Berrin waa hore laga guurey oo ooddii jabtay oo isku dhacday; jabad; degel.

jabqi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Alaabo yaryar oo meelo kala yaalyaal isu uruurin. 2. Meel biyo yari ku jiraan marba in ka qaadasho.

jabqid *m.db ld yabqid.*

jabqin *m.f.db eeg jabqi.* *ld jabqis.*

jabqis *m.l ld jabqin.*

jabsaal *m.db* Qaruhu marka uu bislaado oo uu cunnimo gaaro; gebis.

jabsad *m.l ld jabsasho.*

jabsasho *m.f.db eeg jabsos.* *ld jabsad, jabsi.*

jabsi *m.l ld jabsasho.*

jabso *f.g3 (-saday, -satay)* 1. Adke qayb ka goosasho (ul, caday iwm). 2. Adke wax ku dhex jira ka baxsasho (ukun, qare, laf iwm).

jabti *m.db ld jabto.*

jabto¹ *m.db* Cudur ku dhaca xubnaha dhalmada iyo kaadida: waxaa ka yimaada malax iyo carun, waana lays qaadsiyyaa. *ld jabti.*

jabto² *m.db (daaw.)* Cudur ka mid ah cudurrada galmaada waxaana keena baktiiriyyada loo yaqaan “Neisseria gonorrhoeae” wuxuu ku dhacaa xubnaha cawrada ee ragga iyo dumarkaba.

jac *m.db* 1. Biyo kulul oo danabka ka dhasha oo naafleyda guba marka ay gaaraan. 2. Ceeb aad u weyn. 3. Cudur ariga ku dhaca xilliyada roobka oo jirku yeesho finan iyo dildillaac.

jacayl *m.l* Rabitaan weyn oo wax gaar ah loo hayo.

jacaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax jaci ku dhacday ahaansho.

jacaysnaan *m.f.db eeg jacaysan.* *ld jacaysnaansho.*

jacaysnaansho *m.ll/db ld jacaysnaan.*

jacbur *m.l (-rro, m.db)* 1. Suugaan, gabay iwm oo ula kac loo deelqaafiyey. 2. Waxyallo aan isku nooc ahayn oo laysku daray.

jacburan *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Waxyabo aan isku nooc ahayn oo isku dhexjira ahaansho. *ld jacbursan.*

jacburasho *m.f.db eeg jacburo.* *ld jacbursasho, jacbursad, jacbursi.*

jacburri *f.g2 (-iyay, -isay)* Jacbur samayn.

jacburin *m.f.db eeg jacburri.* *ld jacburis.*

jacburis *m.l ld jacburin.*

jacburnaan *m.f.db eeg jacburan.* *ld jacburnaansho, jacburni, jacbursanaan, jacbursanaa*

jacburnaansho *m.ll/db ld jacburnaan.*

jacburni *m.db ld jacburnaan.*

jacburo *f.g3 (-ray, -rtay)* Wax adag ilko ku burbursasho; qararamso. *ld jacburso.*

jacbursad *m.l ld jacburasho.*

jacbursan *f.mg4 (-sanaa, -sanayd)* *ld jacburan.*

jacbursanaan *m.db ld jacburnaan.*

jacbursanaansho *m.l ld jacburnaan.*

jacbursasho *m.f.db ld jacburasho.*

jacbursi *m.l ld jacburasho.*

jacburso *f.g3 (-saday, -satay)* *ld jacburo.*

jacjac¹ *m.l Dildillaac yaryar oo maqaarka kore ee dadku yeesho qabow iwm awgood.*

jacjac² *f.mg1 (-cay, -cday)* Dildilaac yaryar yeelasho qabow iwm awgood (maqaar dad).

jacjacacid *m.f.db eeg jacjac².*

jacjacle *m.l (bot.)* Geed-gaab laan laan u baxa, qodax lahayn, udgoon, weelasha lagu cusho oo arigu daaquo. 2. *(daaw.)* Jirro dadka madaxa ka bararisa.

jacjaclee *f.mg2 (-leeyay, -leysay)* Shanqar yar oo isku xigta samayn.

jacjacley *m.f.db eeg jacjaclee.* *ld jac-jacleys.*

jacjaleys *m.l ld jacjacley.*

jacjuun *m.l* Qof aan bulshay ahayn oo aan furfurayn.

jacsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Ku j.: wax la samaynayo ku raali ahaansho. Tus. “Cali xilkaas in uu qabto kuma jacsana.”

jacsanaan *m.f.db eeg jacsan.* *ld jacs-naansho.*

jacsanaansho *m.ll/db ld jacsanaan.*

jactad¹ *m.l* 1. Muuqaalka uu yeesho dhar iwm oo aan si fiicanu kala fidsanayn; canbus, canyayuub. 2. Garaawshiinyo ama oggolaansho la'aan; muran foolxun.

jactad² *f.mg1 (-day, -dday)* 1. Dhar iwm si xun u laallaabmid. 2. Hadal jactad ah ku hadlid; asaraarid.

jactadan *f.mg4 (-dnaa, -dnayd)* Wax jactaday ahaansho.

jactadi *f.g2 (-iyay, -isay)* Dhar iwm jactad ka dhigid

jactadid *m.f.db eeg jactad².*

jactadin *m.f.db eeg jactadi.*

jactadnaan *m.f.db eeg jactadan.* *ld jactad-naansho.*

jactadnaansho *m.ll/db ld jactadnaan.*

jadbaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* *ld jidbaysan.*

jadbaysnaan *m.db ld jidbaysnaan.*

jadbaysnaansho *m.l ld jidbaysnaan.*

jadbo <i>m.db ld jidbo.</i>	jafaal <i>m.l</i> 1. Dubka kore ee dhirta qaardeed, laga jafo. 2. Nin lixaad weyn; tiirri.
jadboo <i>f.mg3 (-ooday, -ootay) ld jidboo.</i>	jafaali <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Wax si xoog leh uga dhifasho; uga dafid.
jadeeco¹ <i>m.db</i> Cudur lays qaadsiyo oo badanaa carruuta ku dhaca; wuxuu leeyahay qandho kulul iyo qumankoo barara oogadana waxaa ka soo yaaca nabarro iyo finan badan.	jafaalin <i>m.f.dh eeg jafaali.</i> <i>ld jafaalis.</i>
jadeeco² <i>m.db (daaw.)</i> Cudur aad la isu qaadsiyo oo uu keeno fiirus, wuxuu u badanyahay in uu ku dhaco carruuta, labadii sano ama saddexdii sano mar ayuu noqdaa safmar. Astaamo: calaamadaha dureyga oo ay weheliso qandho aad u sarreysa baro yaryar oo cas-cas oo dhexda caddaan ku leh (balihii Koblik) iyo canka gudihiisa ka soo baxa. Finan cascias ayaa ka soo baxa marka hore dhiegaha xaggooda dambe, wajiga iyo jirkaa oo dhan.	jafaan <i>m.l (-nno, m.db)</i> Qalab bir ah ama wax kale, oo geedaha xijiga oo irmaan lagu sarsaro.
jadeemad <i>m.db ld jadeemad.</i>	jafal <i>m.l</i> Inniinaha bunka, kolka ay dhanyihiin oo beerkii ku gudajiro.
jadeemid <i>m.f.dh eeg jadeen², ld jadeemad.</i>	jafaliil <i>m.l.kh (-llo, m.db)</i> J. ah: wax aan qaab wannaagsan lahayn; foolxun.
jadeen¹ <i>m.l</i> 1. Cida bahallada qaarkood sida libaaxa iwm. 2. Reen.	jafaliile <i>m.l</i> Shayddaan; indhaxamil.
jadeen² <i>f.mg1 (-nay, -ntay)</i> 1. Bahal libaax iwm reemid. 2. Nafley taahid.	jafan <i>f.mg4 (-fnaa, -fnayd)</i> La jafay.
jadeer <i>m.l</i> 1. (<i>bot.</i>) Nooc ka mid ah geedgaabka oo laamo dhuudhuuban iyo caleemo balballaaran leh oo aan qodax lahayn. 2. Socod dheer.	jafasho <i>m.f.dh eeg jafo.</i>
jadeerwac¹ <i>m.l 1. ld jadeerwicid.</i> Aadista meel aad u fog la aado. 2. Oggolaansho la'aan. 3. Naxarii, jixinjix.	jafeeco <i>m.db (bot.)</i> Nagaar weyn oo weligi si hunbulan u baxa; wuxuu bixiyaa ubax cillaan ah oo aad u qurux badan.
jadeerwac² <i>f.g1 (-cay, -cday; -wici)</i> 1. Meel aad u fog aadid. 2. Wax diidid. 3. Cid u jixinjixid.	jafid <i>m.f.dh eeg jafo³.</i>
jadeerwacad <i>m.l ld jadeerwacasho.</i>	jafjaaf¹ <i>m.l</i> 1. Dhul nulla ah oo dhaguxu ku badan yahay, leh dhir badan oo geed-gaab ah mariddeeduna adagtahay. 2. Qolof, jilif iwm oo geedo laga soo guray.
jadeerwacasho <i>m.f.dh eeg jadeerwaco. ld jadeerwacad.</i>	jafjaaf² <i>f.g1 (-fay, -ftay)</i> 1. Qolof, jilif iwm geed ka ridid. 2. Gogol iwm boor ka duulin.
jadeerwaco <i>f.g3 (-cday, -catay)</i> 1. Meel dheer socod ku tegid. 2. Wax diidid.	jafjafid <i>m.f.dh eeg jafjaaf².</i>
jadeerwicid <i>m.f.dh eeg jadeerwac².</i> <i>ld jadeerwac¹ (2).</i>	jaflayn <i>m.f.dh eeg jafliee.</i>
jadhaabalaf <i>m.db ld jidhaabalaf.</i>	jafle <i>m.l</i> 1. Xoolo lugaha dambe oo wax lagu haraatiyo, siiba lo'da la lisayo oo kirtanka badan. 2. Miraha ceerinka marka ay gallalaan.
jadiin <i>m.l (-nno, m.db)</i> 1. <i>ld jidiin.</i> 2. Cunto.	jaflee <i>f.g2 (-leeyay, -laysay)</i> Xoolo jafle samayn.
jadwal <i>m.l (-llo, m.db)</i> Qorshe ammineed muujinaya sida hawl loo fulinayo.	jafnaan <i>m.f.db eeg jafan. ld jafnaansho, jafni.</i>
jaf¹ <i>m.l</i> 1. Garaac; tumid. 2. Qolofta geedaha laga jafto (inta la gargaraaco). 3. Orod u eg wax la ganay; kuddo; fag.	jafnaansho <i>m.l/ld ld jafnaan.</i>
jaf² <i>m.db.sh.r 1.</i> J. dheh: daf dheh; la bood; fag dheh. 2. J. ka sii: ka daf, ka dhifo.	jafni <i>m.db ld jafnaan.</i>
jaf³ <i>f.g1 (-fay, -ftay)</i> 1. Gogol iwm boor ka duulin. 2. Geed si qolofta looga goosto garaacid. 3. Geed garaacid ama ruxid si mirhiisi ay u soo daataan.	jafo <i>f.mg3 (-ftay, -fatay)</i> 1. Qolof, jilif iwm geed ka goosasho. 2. Gogol boor ka duulin.
	jagaf <i>m.l (-fyo, m.db)</i> 1. Weel sida badan bir ama caag ka samaysan oo qashinka lagu qaado. 2. Qalabka guriga la dhigo ama laga sameeyo oo baalid ah.
	jago <i>m.db (-ooyin, m.l)</i> 1. Meel bannaan oo aan weli deegaan laga dhigin. 2. Heer darajo oo shaqo.
	jaguug <i>m.l</i> Xoolo ama qof madax adag oo hoggaamtiisu ay dhib badan tahay.
	jaguugnimo <i>m.db</i> Jaguug ahaansho.
	jahaad¹ <i>m.l (dii.)</i> Dagaal loo galoo difaaca iyo fidinta diinta Islaamka. <i>ld jihaad¹.</i>
	jahaad² <i>f.mg1 (-day, -dday) (dii.)</i> Difaaca iyo fidinta diinta islaamka ku dagallamid. <i>ld jihaad².</i>
	jahaadid <i>m.f.dh eeg jahaad². ld jihaadid.</i>

jihad *m.l ld jahasho.*

jahannamo *m.dh* Magacyada naaraha mid ka mid ah.

jahasho *m.f.dh eeg jaho. ld jihad, jihad, jihashi.*

jahawareer¹ *m.l ld jaahwareerid.*

jahawareer² *f.mg1 (-ray, -rtay) ld jaa-hwareer².*

jahawareeri *f.g2 (-iyay, -isay) ld jaah-wareeri.*

jahawareerid *m.dh ld jaahwareerid.*

jahawareerin *m.dh ld jaahwareerin.*

jahawareersan *f.mg4 (-naa, -nayd) ld jaahwareersan.*

jahawareersanaan *m.dh ld jaahwareer-sanaan.*

jahawareersanaansho *m.l/dh ld jaahwa-reersanaan.*

jahayn *m.f.dh eeg jahee. ld jahays, jihayn, jihays.*

jahays *m.l ld jahayn.*

jahaysad *m.l ld jahaysasho.*

jahaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax la jaheeyey ahaansho. *ld jihaysan.*

jahaysasho *m.f.dh eeg jahayso. ld jahaysad, jahaysi, jihaysad, jihaysasho, jihaysi.*

jahaysi *m.l ld jahaysasho.*

jahaysii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Nafley qiblada u jeedin. *ld jihaysii.*

jahaysiin *m.f.dh eeg jahaysii. ld jihaysiin.*

jahaysnaan *m.f.dh eeg jahaysan. ld jahaysnaansho, jihaysnaan, jihays-naansho.*

jahaysnaansho *m.l/dh ld jahaysnaan.*

jahayo *f.mg3 (-stay, -satay)* 1. Doc aadid. 2. Qof dhimasho. *ld jihayo.*

jahee *f.g2 (-heeyay, -haysay)* Qof jaho aadsiin. *ld jihee.*

jahli *m.l Aqoon la'aan.*

jaho¹ *m.dh (-ooyin, m.l)* 1. *ld jiho* 1. Afarta qiblo midkood. 2. Doc; gees; dhinac.

jaho² *f.mg3 (-haday, -hatay)* 1. *ld jiho* 2: **wax uun ku dhaqaaqid.** 2. Xanuun la ledi waayid.

jajab¹ *m.l* 1. Xanuun murqaha ku dhaca. 2. Dhacaan cayayaanka qaarkood ka yimaada oo markuu jirka gaaro lagu xajiumoodo. 3. Wax burburay gobol ka mid ah. 4. Dildillaac ku dhaca oogada siiba bishimaha iyo cagaha oo qabowga badani keeno. 5. Lacagta inteeda aan xaashida ahayn. 6. Dahanb aan saafi ahayn.

jajab² *m.l (-byo, m.dh)* (*xis.*) Tiro aan hal dhammayn, oo la qaybiyey midkeed.

jajab-caadi *m.l (-byo ..., m.dh)* (*xis.*) Jajabka sarreyehiisa iyo hooseeyehiisuba ay yihiin abyoneyaal, waa tiro u qoran qayb ahaan

sida a, a waa sarreeye, b-na waa hooseeye. Wawa kale oo lagu magacaabaa jajab fudud.

jajabe *m.l (-bayaal, m.l/dh)* (*c.nafl.*) Cayayaan u eg ukun yar, cad, leh qodxo yaryar soo taagtaagan oo qofkii ay ku jabto gaarsiisa dhibaato.

jajabow *m.l.u* Xanuun qabatin yaryar leh oo ku dhaca haweenka uurka leh marka sidkoodu soo dhowaado.

jajuub¹ *m.l* Qasbidda qof wax uusan raali ka ahayn lagu sandulleeyo. *ld jujuub¹.*

jajuub² *f.g1 (-bay, -btay)* Qof wax uusan raali ka ahayn ku sandullayn. *ld jujuub².*

jajuubid *m.f.dh eeg jajuub². ld jujuubid.*

jakac *m.dh* Nooc ka mid ah xaskusha.

jal¹ *m.l 1. ld jaq* 1. Caano yar oo ilmaha yaryar la siiyo. 2. J. ah: cunug aan si fiican u korin nafaqo yari darteed. 3. Dabbidka yar ee la siiyo qof aad u jirran; jeenan.

jal² *f.mg1 (-alay, -ashay)* Carruur nafaqo xumo darteed la caatoobid.

jala' *m.dh* Eray uu ku dhawaqo qof leh xilladda ciyaar dubnadeed oo aan haysan dhagax uu geliyo; mahayo.

jalaabuud *m.dh* Magacyada derejooyinka daraawiishitii Sayid Max'd Cabdulle Xasan mid ka mid ah.

jalaal¹ *m.l 1. Ganaax lagu xukumo qof dembi yar galay. 2. Kitaab Quraan ah sharrax leh.*

jalaal² *f.g1 (-aalay, -aashay)* Cid dembi gashay ganaaxid.

jalaalaq *m.l* Dhaca labaad ee meel hore loo dhacay lagu sameeyo.

jalaalaqayn *m.f.dh eeg jalaalaqee.*

jalaalaqee *f.g2 (-qeeyay, -qaysay)* Meel hore loo dhacay mar labaad dhicid.

jalaalaqo *m.dh* Hantida laga helo meel hore loo dhacay.

jalaalid *m.f.dh eeg jalaalid².*

jalaato *m.dh* Waxyaboo macmacaan oo laysku daray oo inta la qaboojiyo markay faristaan la muudmuudsado ama la leefleefo.

jalabbutayn *m.f.dh eeg jalabbutee.*

jalabbute *m.l 1. Shir aan la fadhin ee dadku yoobsanyihiin. 2. Socod raaxaysi iyo majabaxsi looga jeedo oo hadba meel la habshahabsheeyo. 3. Ciyaar socod iyo boobbood leh.*

jalabbutee *f.mg2 (-teeyay, -taysay)* Jalaabu-te samayn.

jalafsad *m.l ld jalafshasho.*

jalafshasho *m.f.dh eeg jalafso. ld jalafsad, jalafsi.*

jalafsi *m.l ld jalafshasho.*

jalafso *f.mg3 (-saday, -satay)* Aayar socosho.

jalammad *m.db (-do, m.)* Weel macdan, dhoob iwm ka samaysan oo dhieg (siddo) iyo naas leh oo shaaha iyo qaxwaha lagu karsado.

jalanco *m./l* Jir qurux iyo jiljileec isku darsaday.

jalaq *m.l.sh.r* 1. In yar oo biyo ama caano ah oo weel guntiis ku haray. 2. Koor yar oo laba carrab leh oo geela lagu xiro. 3. Dhieg u j. sii: hadal raacid.

jalaqle *m.l (-layaal, m.l/dh)* Socod dhibaato leh oo lagu kala haro.

jalaqley *m.db* Calaacasha iyo dhudhunku meesha ay iska galaan.

jalaqsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Qof xubno dabacsan oo qurxoon ahaansho.

jalaqsanaan *m.f.db eeg* jalaqsan. *ld* *jalaqsanaansho*.

jalaqsanaansho *m.l/dh ld* **jalaqsanaan**.

jalasho *m.f.db eeg* jalo.

jalaw¹ *m.l* Miraha digirta, yicibta iwm oo geedka ku qallalay.

jalaw² *f.mg1 (-way, -wday)* Miro digir, loos iwm qallalid.

jalawsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Miro digir, loos iwm wax qallalay ahaansho.

jalawsanaan *m.f.db eeg* jalawsan. *ld* *jalawsanaansho*.

jalawsanaansho *m.l/dh ld* **jalawsanaan**.

jalayn *m.db ld* **jalaysiin**.

jalaysii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Cid jala' ka yeersiin. *ld* **jalee**.

jalaysiin *m.f.db eeg* jalaysii. *ld* **jalayn, jalaysiis**.

jalaysiis *m.l ld* **jalaysiin**.

jalbaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* *ld* **jedbaysan**.

jalbaysnaan *m.db ld* **jedbaysnaan**.

jalbaysnaansho *m.l/dh ld* **jedbaysnaan**.

jalbee¹ *m.l* Hoosgalbeed.

jalbee² *m.db* Sheeko iyo kaftan aan turxaan lahayn; kaftan; haasaawe.

jalbeebad *m.l ld* **jalbeebasho**.

jalbeebasho *m.f.db eeg* jalbeebo. *ld* **jalbeebad, jalbeebads, jaalbeebasho, jalbeebsi**.

jalbeebi *f.g2 (-iyay, -isay)* Goor galab ah cid haasaawin.

jalbeebin *m.f.db eeg* jalbeebi.

jalbeeb¹ *m.f.mg3 (-btay, -batay)* Kaftan iyo sheeko aan turxaan lahayn cid u jeedin. *ld* **jalbeebso**.

jalbeeb² *m.l ld* **jalbeebasho**.

jalbeebasho *m.f.db ld* **jalbeebasho**.

jalbeeb³ *m.l ld* **jalbeebasho**.

jalbeebsa *f.mg3 (-saday, -satay)* *ld* **jal-beebo**.

jalbeebtamid *m.f.db eeg* jalbeebtan². *ld* **jalbeebtan¹(2)**.

jalbeebtan¹ *m.l* 1. Kaftan iyo sheeko aan turxaan lahayn oo laba qof iyo ka badan isdhaafato. 2. *ld* **jalbeebtamid**.

jalbeebtan² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Dad kaftan iyo sheeko aan turxaan lahayn isdhaafasho.

jalbo *m.db ld* **jidbo**.

jalboo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* *ld* **jidboo**.

jalbood *m.l ld* **jidbood**.

jaldhaf *m.db* Sanqadha ka yeerta kabaha lagu soconayo.

jaldi¹ *m.l ld* **jildi¹**.

jaldi² *f.g1 (-iyay, -iday; -iyi)* *ld* **jildi²**.

jaldisasho *m.db ld* **jildisasho**.

jaldoiso *f.mg3 (-stay, -satay)* *ld* **jildiso**.

jaldiyasho *m.db ld* **jildiyasho**.

jaldiyid *m.db ld* **jildiyid**.

jaldiyo *f.g3 (-yaday, -yatay)* *ld* **jildiso**.

jalee *f.g2 (-leeyay, -leysay)* *ld* **jalassii**.

jaleefan *m.l (bot.)* Geed qodxeed cadaadda la bah ah, quulle iyo xabagcad oo la cuno leh.

jaleelo *m.db (bot.)* Geedgaab aan qodax Lahayn oo caleentisa daawo ahaan loo isticmaalo.

jalfi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax socda lugaha isugu marid. 2. Balfi; dalfi.

jalfin *m.f.db eeg* jalfi. *ld* **jalfis**.

jalfis *m.l ld* **jalfin**.

jali *f.g2 (-iyay, -isay)* Ilmo caano u diidid.

jalid *m.f.db eeg* jal².

jaliilad *m.db (-do, m.)* Nooc ka mid ah bumbooyinka waaweyn ee diyaaraduhu tuuraan.

jalin *m.f.db eeg* jali. *ld* **jalis**.

jalis *m.l ld* **jalin**.

jallaad¹ *m.l* 1. Kutub Quraanka oo dhami ku qoranyahay. 2. (-dyo, *m.db*) Toddobada subac ee quraanku ka koobanyaahay midkood. 3. (-dyo, *m.db*) Jildi korka kaga daahaaran kutub. *ld* **jillaad¹**.

jallaad² *f.g1 (-day, -dday)* Kitaab jildi ku daahaarid. *ld* **jillaad²**.

jallaadan¹ *f.mg1 (-dmay, -dantay; -dmi)* Kutub wax jildi la geliyey noqosho. *ld* **jillaadan¹**.

jallaadan² *f.mg4 (-dnaa, -dnayd)* Kutub wax jildi la geliyey ahaansho. *ld* **jillaadan²**.

jallaadasho *m.f.db eeg* jallaado. *ld* **jillaadad, jillaadasho**.

jallaaddee *f.g2 (-deeyay, -deysay)* Kitaab quraan jaladyo u qaybin.

jallaaddeyn *m.f.db eeg* jallaadee.

jallaadeysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax jallaadyo loo qeybshey ahaansho.

jallaadeysnaan *m.f.db eeg* jallaadeysan. *ld* **jallaadeysnaansho**.

jallaadeysnaansho *m.l ld* jallaadeysnaan.
 jallaadid *m.f.dh eeg* jallaad². *ld* jillaadid.
 jallaadmid *m.f.dh eeg* jallaadan¹. *ld* jillaadmid.
 jallaadnaan *m.f.dh eeg* jallaadan². *ld* jallaadnaansho, jillaadnaan, jillaadnaansho.
 jallaadnaansho *m.l/dh ld* jallaadnaan.
 jallaado *f.g3* (-atay, -aadatay) Kitaab iwm jallaad u samaysasho *ld* jillaado.
 jallaaf *f.g1* (-fay, -ftay) Cid socota si ay u kufto lug u dhigid. *ld* jallaafee, jillaaf, jillaafee.
 jallaafee *f.g2* (-feeyay, -feysay) *ld* jallaaf.
 jallaafeyn *m.dh ld* jallaafid.
 jallaafid *m.f.dh eeg* jallaaf. *ld* jallaafayn, jillaafayn, jillaafid.
 jallaafyo *m.dh (-ooyin, m.l)* Wax loo dhigo qof socda si uu u dhaco. *ld* jillaafyo.
 jalladad *m.l ld* jalladasho.
 jalladan¹ *f.mg1* (-dmay, -dantay; -dmi) Wax la jilladay noqosho (maqaar iwm). *ld* jalledan¹, jelledan¹, jilladan¹.
 jalladan² *f.mg4* (-dnaa, -dnayd) Wax la jilladay ahaansho (maqaar iwm). *ld* jalledan¹, jelledan², jilladan².
 jalladasho *m.f.dh eeg* jallado. *ld* jalladad, jelledasho, jilladad, jilladasho.
 jalladmid *m.f.dh eeg* jalladan¹. *ld* jelledmid, jilladmid.
 jalladnaan *m.f.dh eeg* jalladan². *ld* jalladnaansho, jellednaan, jelled-naansho.
 jalladnaansho *m.l/dh ld* jalladnaan.
 jallado *f.g3* (-atay, -adatay) Indho xirribtooda kor u laabit. *ld* jelledo, jillado.
 jalledan¹ *f.mg1* (-dmay, -dantay; -dmi) *ld* jalladan¹.
 jalledan² *f.mg4* (-dnaa, -dnayd) *ld* jalla-dan².
 jalleec¹ *m.l/dh ld* dhalleex¹.
 jalleec² *f.g1* (-cay, -cday) Wax dhinac u eegid. *ld* dhalleex².
 jalleeci *f.g2* (-iyay, -isay) Wax janjeerin. *ld* dhalleeci.
 jalleecid *m.f.dh eeg* jalleec². *ld* dhalleexid.
 jalleecin *m.f.dh eeg* jalleeci. *ld* dhalleexin, jalleecis.
 jalleecis *m.l ld* jalleecin.
 jalleeco *m.dh* Daymo dhinac la eego. *ld* dhalleexid.
 jalleecsad *m.l ld* jalleecsasho.
 jalleecsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax la jalleciyay ahaansho.
 jalleecsanaan *m.f.dh eeg* jalleecsan. *ld* jalleecsanaansho.
 jalleecsanaansho *m.l ld* jalleecsanaan.
 jalleecsasho *m.f.dh ld* dhalleexsasho, jallecsad, jallecsi.

jalleecsi *m.l ld* dhalleexsasho, jalleecsasho.
 jalleecso *f.g3* (-saday, -satay) Weel iwm qof dhinaciisa u janjeersasho. *ld* dhalleexso.
 jalo *f.mg3* (-ashay, -alatay) Ilmo nafaqa xumo darteed la caatoobid.
 jalooft *m.dh (bot.)* Qolofta sare, adag ee digirta, lowska iwm leeyihii oo iniuuhu ku dhexjiraan.
 jalow *m.l* Miraha digirta oo geedka ku qallalay.
 jalwi *f.g2* (-iyay, -isay) 1. Miro digir, lows iwm qallajin. 2. Gabay ku luuqayn. 3. Tusbox ku werdiyid.
 jalwid *m.f.dh eeg* jalaw².
 jalwin *m.f.dh eeg* jalwi. *ld* jalwis.
 jalwis *m.l ld* jalwin.
 jalxad *m.dh* (-do, *m.l*) Weel dhoobo ka samaysan oo biyaha lagu shubto; Ashuun; Mardabaan.
 jamaad *m.dh* Wax indhuu jeclystaan oo aad u qurxoon.
 jamaahiir *m.dh.w* Wadar dad ah.
 jamaal *m.l* Qurux.
 jamaamuur *m.dh.u* Ragga intiisa wax garadka ah ee la tixgeliyo; waayeel. *ld* qamaamuur.
 jamac *m.l* 1. Dad badan oo salaad wada tukanaya. 2. Wadar.
 jamal *m.l* Nafley xoog iyo cayil ka muuqdo.
 jamasho *m.f.dh eeg* jamo.
 jambaq *m.l* Orgi yar oo aan shumbulnimo gaarin.
 jambaqnimo *m.dh* Jambaq ahaansho.
 jambareer¹ *m.l ld* jambareero.
 jambareer² *f.mg1* (-ray, -rtay) Daal, harraad iyo gaajo badan la kulmid.
 jambareerid *m.f.dh eeg* jambareer².
 jambareero *m.dh* Dhibaato harraad, gaajo iyo daal badani dhaliyan. *ld* jambareer¹.
 jambareeroo *f.mg3* (-ooday, -ootay) Jambareero dareemid.
 jambareerood *m.f.l eeg* jambareeroo.
 jamce *m.l* Maalinta u dhaxayso, sabtiga iyo axadda. *ld* jimce, jimco.
 jamciyad *m.dh* (-do, *m.l*) Dad urur siyaasadeed, bulsho, dhaqaale iwm ku midoobey.
 jameecad *m.l ld* jameeco.
 jameeco *m.dh* 1. Dad isku meel wada deggan oo ku nool. 2. (-ooyin, *m.l*) Ururo diimeed oo meel wada deggan. 3. Dad salaad wada tukanaya. *ld* jameecad.
 jamhuuriyad *m.dh* (-do, *m.l*) Dal xur ah oo madaxdiisa shacbigu soo doorto.
 jamlee *f.g2* (-leeyay, -leysay) *ld* jimlee.
 jamleyn *m.dh ld* jimleyn.
 jamleys *m.l ld* jimleyn.

jamleysad <i>m.l ld jimleysasho.</i>	jannaayo <i>m.dh</i> Bilaha qorraxda lagu xisaabo ee sanadka midda ugu horraysa.
jamleysasho <i>m.dh ld jimleysasho.</i>	jannayn <i>m.f.dh eeg</i> jannee.
jamleysi <i>m.l ld jimleysasho.</i>	jannee <i>f.g2 (-neeyay, -naysay)</i> Janno gelin.
jamleyso <i>f.g3 (-stay, -satay) ld jimleyso.</i>	janno <i>m.dh</i> Meel raaxo badan leh oo Eebbe dadka wanaagsan ku abaalmariyo.
jamlo <i>m.dh ld jimlo.</i>	jaq ¹ <i>m.l ld jaq¹ (1).</i>
jammir <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> Doon si ay socodka u badiso shiraac kor ugu taagid.	jaq ² <i>f.g1 (-qay, -qday)</i> Wax nuugid.
jammirid <i>m.f.dh eeg</i> jammir.	jaqaaf <i>m.dh (-fo, m.l)</i> 1. Kab duug ah. 2. Haashka sigaarka.
jamo <i>f.g3 (-antay, -amatay)</i> Si aad ah wax u jeclaysasho.	jaqaafi <i>f.mg2 (-iyay, -isay)</i> Si debec iyo jiljileec ku jiro u dhaqaaqid.
jan <i>m.l/db</i> 1. Wax jeclaysi jirro oo kale ah oo ku dhaca haweenka uurka leh. 2. Jacayl xad dhaaf ah.	jaqaafin <i>m.f.dh eeg</i> jaqaafi. <i>ld jaqaafis.</i>
janaabo <i>m.dh ld jinaabo.</i>	jaqaafis <i>m.l ld jaqaafin.</i>
janaaso <i>m.dh</i> 1. Wawa meydka loo sameeyo, kolka uu dhinto taniyo kolka laga aaso. 2. Qaadidda meydka, meesha uu ku dhintay, taniyo xabaalaha. 3. <i>ld jinaaso.</i> Tukashada (salaad) meydka lagu tukado. <i>ld jannaaso.</i>	jaqaf <i>m.l (-fyo, m.l)</i> 1. Weel sida badan bir ama caag ka samaysan oo qashinka lagu qaado. 2. Qalab duug ah.
janab <i>m.dh (-byo, m.l)</i> Dabin loo dhigo bahallada iyo ugaarta.	jaqal <i>m.l (-llo, m.db)</i> Daanka dadka xaggiisa hoose. <i>ld jiqil.</i>
janan <i>m.l (-nno, m.db)</i> Derejo sare oo ciidamadu leeyihii oo ka sarreysa gaashaanle sare.	jaqaqari <i>m.dh (bot.)</i> Dhir roob iyo xareed badan heshay oo laamo curdun ah iyo caleen hamash ah leh.
janbeel <i>m.l</i> Bahal dabacadeeyaha la eg oo ku nool dhulka buuraleyda ah oo cuna sagaarada.	jaqi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Ilmo yar caano ka jalin. Tus. "Canuggii bay jaqisey."
janfar <i>m.dh (-ro, m.l)</i> Dhalfu; gonfor; jeefaa. <i>ld fanjar.</i>	jaqid <i>m.f.dh eeg</i> jaq ² .
janjal <i>m.l</i> 1. Saabka gadawgiisa sare ee wareegsan. 2. Qufad yar oo lagu rido alaabta udugga ah. 3. J. ah: qof toosan oo qurxoon.	jaqin <i>m.f.dh eeg</i> jaqi. <i>ld jaqis.</i>
janjali <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Wax janjal u yeedid.	jaqis <i>m.l ld jaqin.</i>
janjalin <i>m.f.dh eeg</i> janjali.	jaqe <i>m.l</i> Cudur maqasha laaya.
janjanni <i>m.dh</i> Dhiriq lo'aad aad u qoyan.	jaqsii <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Wax nuujin.
janjeedh <i>m.l (-dho, m.db)</i> <i>ld janjeer¹.</i>	jaqsii <i>m.f.dh eeg</i> jaqsii.
janjeer ¹ <i>m.l</i> Wax gees u iilan. <i>ld janjeedh.</i>	jar ¹ <i>m.l</i> 1. Ariga intiisa cayillan ee laga ganacsado. 2. Roobka j. ah: roobka ugu horreeya guga. 3. <i>(-rar, m.l)</i> Qarka gawgiisa.
janjeer ² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Wax gees u qalloocsamid.	jar ² <i>m.db</i> Ciyaar fadhiga lagu dheelo sida shaxda iwm. <i>ld jare (3).</i>
janjeeri <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Wax dhan u qalloocin.	jar ³ <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> 1. Wax goyn. 2. Ciyaar turub haad la degey midkii lagu booleeyey ku qabasho.
janjeerid <i>m.f.dh eeg</i> janjeer ² .	jaraa'id <i>m.l.w eeg</i> jariidad.
janjeerin <i>m.f.dh eeg</i> janjeeri.	jarabbar ¹ <i>m.l</i> Qaabka loo leyliyo fardo iwm.
janjeersad <i>m.l ld janjeersasho.</i>	jarabbar ² <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> Fardo iwm laylin.
janjeersan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax janjeera ahaansho.	jarabbaran <i>f.mg4 (-rcaa, -rnayd)</i> Wax la layliiyey ahaansho.
janjeersanaan <i>m.f.dh eeg</i> janjeersan. <i>ld janjeersanaansho.</i>	jarabbarid <i>m.f.dh eeg</i> jarabbar ² .
janjeersanaansho <i>m.l ld janjeersanaan.</i>	jarabbaraan <i>m.f.dh eeg</i> jarabban. <i>ld jarabbaraanansho.</i>
janjeersasho <i>m.f.dh eeg</i> janjeerso. <i>ld janjeersad, janjeersi.</i>	jarabbaraanansho <i>m.l/dh ld jarabbaraan.</i>
janjeersi <i>m.l ld janjeersasho.</i>	jaraf <i>m.l</i> 1. Gabar yar oo dhawaan la gudey timaha u soo baxa. 2. Haruubka, dhiisha iwm salkooda hoose.
janjeerso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> Wax dhinac u ilasho.	jaran ¹ <i>f.mg1 (-rmay, -rantay; -rmi)</i> Wax la jaray noqoshoo.
jannaaso <i>m.dh ld janaaso.</i>	jaran ² <i>f.mg4 (-rcaa, -rnayd)</i> Wax la jaray ahaansho.

jaranjaro *m.db (-ooyin, m.)* 1. Dhagxaan shamiintaysan, kala hooseeya oo aqallada lagu fuulo ama looga soo dego. 2. Laba tiir oo cagasaarro badani isu hayaan oo dhismayaasha lagu fuulo ama looga soo dego. *ld jaranjar.*

jaraqabad *m.l.kh* J. ah: faras iwm oo fuulimaadka la baray.

jararaac¹ *m.l ld halraac¹.*

jararaac² *f.mg1 (-cay, -cday)* *ld halraac².*

jararaacid *m.db ld halraacid.*

jararac *m.db.sh.r* Erey tilmaama wax la jeexayo.

jarasho *m.f.db eeg jaro.*

jarayn *m.f.db eeg jaree.*

jaraysad *m.l ld jaraysasho.*

jaraysasho *m.f.db ld jaraysad, jaraysi.*

jaraysi *m.l ld jaraysasho.*

jarayso *f.g/mg3 (-stay, -satay)* 1. (*f.g*) Faras ama rati jare gelin. 2. (*f.mg*) Jar cayaarid.

jarcayn *m.f.db eeg jarcee.*

jarcee *f.g/mg2 (-ceeyay, -caysay)* 1. (*f.g*) Xoolo cadho qaba jarco gelin. 2. (*f.g*) Aqal laama ku dedid. 3. (*f.mg*) Qabow, baqdin ama xummad la gariirid.

jarco *m.db (-ooyin, m.)* Maqaar lo'aad ama geel oo guryaha lagu dhisoo ama gogol ahaan loo isticmaalo.

jardiino *m.db (-ooyin, m.)* Beer lagu nasto ama lagu raaxysto oo aan miro la cuno lahayn.

jare *m.l* 1. (*-rayaal, m.l/dh*) Xarig fardaha, lo'da iwm lagu qabto. 2. Shaxda marka hab dheelkeedu saddex isugu dhacdo. 3. *ld jar* 2. Hab fadhi ciyaareedka ka mid ah oo loo dheelo; daamad.

jaree *f.g/mg. 2 (-reeyay, -raysay)* 1. (*f.g*) Xarig jare ah xoolo ku xirid. 2. (*f.mg*) Dheesha jarta ku adkaan. 3. (*f.mg*) Baqdin, naxdin ama xanuun la gariirid.

jareer¹ *m.l* 1. Qof timo adag 2. Geed-gaab aan qodax lahayn oo qoryihiisu dhaqso u qoyin

jareer² *m.dh.u* Timo adag.

jareexayn *m.f.db eeg jareexee.*

jareexee *fg2 (-xeeyay, -xaysay)* Cay kaftan ah cid u jedin.

jareexo *m.db (-ooyin, m.)* 1. Dhaawac cid la gaarsiyo. 2. Ceeb cid lagu sheego. 3. Cay cid loo gaysto.

jarid *m.f.db eeg jar³.* *ld jariin.*

jariidad *m.db (-raa'id, m.)* Wargeys toddobaadle ama ka badan oo lagu soo bandhigo maqaallo waxyalo kala duwan ka hadlaya iyo xayleysiis. *ld jariido.*

jariido *m.dh ld jariidad.*

jariimad *m.db ld jariimo.*

jariimo *m.db* Dembi weyn oo cid laga galoo. *ld jariimad.*

jariir *m.dh.u* Badar la tumay inta aan budada ahayn ee yaryar. *ld jiriir.*

jar-iskatuur *m.l.kh ld jar-iskaxoor.*

jar-iskatuurnimo *m.dh ld jar-iskaxoor-nimo.*

jar-iskaxoor *m.l.kh (-rro, m.dh)* J. ah: qof khatar isku dhextura, oo aan ka fekerin cawaaqibka dambe. *ld jar-iskatuur.*

jar-iskaxoornimo *m.dh* Jar-iskaxoor ahaansho. *ld jar-iskatuurnimo, qar-iskatuurnimo, qar-iskaxoorni*

jarjar¹ *m.lu* 1. Lacag inta ka samaysan bir, maar, macdan iwm oo sarrifka ah. 2. Dad aan isku dhalasho ahayn oo la isu keenay. 3. Kalaankal.

jarjar² *fg1 (-ray, -rtay)* Wax mid ahaa qaybo u googoyn.

jarjaran¹ *f.mg1 (-rmay, -rantay)* Wax mid ahaa oo qaybo loo googooyay noqosho.

jarjaran² *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax mid ahaa oo qaybo loo googooyay ahaansho.

jarjarid *m.f.db eeg jarjar².* *ld jarjaris.*

jarjaris *m.dh ld jarjarid.*

jarjarmid *m.f.db eeg jarjaran¹.*

jarjarnaan *m.f.db eeg jarjaran².* *ld jarjarnaansho.*

jarjarnaansho *m.ll/dh ld jarjarnaan.*

jarmaad *f.mg1 (-day, -dday)* Aroor hore socosho. *ld jermaad.*

jarmaade *m.l (-dayaal, m.ll/dh)* *ld jarmaa-do.*

jarmaadi *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax aroor hore socodiisiin; kallihin. *ld jermaadi.*

jarmaadid *m.f.db eeg jarmaad.* *ld jarmaadis², jermaadid.*

jarmaadin *m.f.db eeg jarmaadi.* *ld jarmaa-dis¹, jermaadin.*

jarmaadis¹ *m.l ld jarmaadin.*

jarmaadis² *m.dh ld jarmaadid.*

jarmaado *m.db* Socodka aroorta hore la socdo. *ld jarmaade, jermaado.*

jarmaadsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax arooryo hore soconaya ahaansho. *ld jermaadsan.*

jarmaadsanaan *m.f.db eeg jarmaadsan.* *ld jarmaadsanaansho, jermaadsanaan, jermaadsanaansho.*

jarmaadsanaansho *m.ll/dh ld jarmaadsa-naan.*

jarmid *m.f.db eeg jaran¹.*

jarmo *m.dh* Kayn aan la mari karin. *ld jed.*

jarnaan *m.f.db eeg jaran².* *ld jarnaansho.*

jarnaansho *m.ll/dh ld jarnaan.*

jaro *fg3 (-rtay, -ratay)* 1. Wax qayb ka goosasho. 2. Timo si wanaagsan u goyn.

3. Haad booladu tahay haad kale ku qabsasho. 4. Shax xabbad qaadid.

jarrad <i>m.db</i> 1. Doonta marka shiraaca kor loo saaro si ay socodka u badiso. 2. Safar u aqool. 3. Hab xisaabeed wax loo tiriyo (hal jarrad, laba jarrad iwm).	jarrayn <i>m.f.db eeg jarree. ld jarraysimo.</i>	jarraysad <i>m.l ld jarraysasho.</i>	jarraysasho <i>m.f.db eeg jarrayso. ld jar-raysad, jarraysi.</i>	jarraysi <i>m.l ld jarraysasho.</i>	jarraysimo <i>m.db ld jarrayn.</i>	jarraysin <i>m.db Xilli subax ah oo iftiin wacani jiro laakiin qorraxdu aanay soo bixin.</i>	jarrayso <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Qof jarraysimo raadsasho.	jarree <i>f.g/mg. 2 (-reeyay, -raysay)</i> 1. (<i>f.g</i>) Goor subax ah qof cunto doonaya reer ku waaberisasho. 2. (<i>f.g</i>) Goor subax ah marti cunto siin. 3. (<i>f.mg</i>) Cid wax ka rajayn.	jarreero <i>m.db</i> 1. Ladnaan. 2. Axsaan, wanaag, naxariis.	jarri <i>m.db (c.nafl)</i> Shimbir yar oo af guduudan oo xoolaha shilinta ka gurata. <i>ld jirri.</i>	jarriin <i>m.l ld jarid.</i>	jarriinsii <i>f.g2 (-iiyay, -iisay) ld jarsii.</i>	jarsii <i>f.g2 (-iiyay, -iisay)</i> Ciyaar turub, qof haad uusan hayn inuu jaro ku qasbid.	jasaar <i>m.l (-rro, m.db)</i> Qofka wanaaggii loo galoo ka abaal dhaca. <i>ld jisaar.</i>	jasaarnimo <i>m.db</i> Jasaar ahaansho. <i>ld jisaarnimo.</i>	jasiirad <i>m.db (-do, m.l) (jool.)</i> Gabal dhul ah oo ay ku wareegsanyihiin biyo, gabalkaasi dhulka ah wuxuu ku dhexyaal badweyn, bad, haro, ama webi. <i>ld jasiiro.</i>	jasiirad-shacaabi <i>m.db (-do ..., m.l) (jool.)</i> Dhul-badeed ka samaysan dhagaxshacaabi ka fog dhul kale, kuna dhex taal bad ama biyo weyn oo kale, joogeeduna aad uma sarreeyo.	jasiirad-u-eke <i>m.l (-kayaal, m.l/db) (jool.)</i> Dhul badankiisa biyo ku wareegsanyihiin.	jasiiro <i>m.db ld jasiirad.</i>	jasuur <i>m.l (-rro, m.db)</i> Aqal dhagax ah; daar; sar.	jaw¹ <i>m./Yoon</i> dhegta dhexdeeda laga dareemo, kaddib markii aad loo harraado.	jaw² <i>m.db</i> 1. Kaamil. 2. Jibaad meel fog laga maqlaaya. 3. Keli ah.	jaw³ <i>e.d</i> Érey la yiraahdo kolka wax lala yaabo.	jawaab¹ <i>m.l</i> Hees loo qaado xoolaha la shubayo.	jawaab² <i>m.db (-bo, m.l)</i> Warcelin.	jawaab³ <i>f.mg1 (-bay, -btay)</i> 1. Wixii lays weyddiyey ka warcelin. 2. Xoolo la shubaya hees u qaadid.	jawaabit <i>m.f.db eeg jawaab³.</i>	jawaan <i>m.l (-nno, m.db)</i> Kiish ka samaysan lilammo ama xargo yaryar oo la isku falkiyay. <i>ld joonyad, juuni.</i>	jawdheer <i>m.db</i> 1. (<i>bot.</i>) Geed caleemo madmadow oo yaryar iyo laamo oo dhuudhuuban oo asal fiican leh. 2. (<i>m.u</i>) Laan la jaray oo mayraxdii laga gurtay oo engegtay oo ul laga dhigto ama la shito. 3. Masalle harag ah.	jawharad <i>m.db (-do, m.l)</i> Dhadax qaali ah. <i>ld johorad, jowhar.</i>	jawi¹ <i>m.l</i> 1. Hawada dhulka ku wareegsan. 2. Cimilo.	jawi² <i>m.db</i> 1. Nabar aan biskoon; joqofey. 2. Dhul hawd ah oo oomane ah.	jawjaw <i>m.db</i> Buuq.	jawjawlee <i>f.mg2 (-leeyay, -leysay)</i> Buuqid.	jawjawleyn <i>m.f.db eeg jawjawlee.</i>	jawle <i>m.l</i> Nooc ka mid ah noocyada bariiska.	jawlee <i>f.mg2 (-leeyay, -leysay)</i> Cabaadid.	jawleyn <i>m.f.db eeg jawlee.</i>	jawni <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Miro qolof ka saarid.	jawnin <i>m.f.db eeg jawni. ld jawnis.</i>	jawnis <i>m.l ld jawnin.</i>	jawnsad <i>m.l ld jawnsasho.</i>	jawnsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Miro la finjilay ahaansho.	jawnsananaan <i>m.f.db eeg jawnsan. ld jawn-sanaansho.</i>	jawnsananaansho <i>m.l/db ld jawnsananaan.</i>	jawnsasho <i>m.f.db jawnso. ld jawnsad.</i>	jawnso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> Miro qolof kala bixid.	jawwr¹ <i>m.l</i> Xukun aan xaq ahayn; caddaalad darro. <i>ld jowwr¹.</i>	jawwr² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Caddalad darro samayn. <i>ld jowwr².</i>	jawrar¹ <i>m.l</i> 1. Dildillaac wax yeeshaan. 2. <i>ld dildillaacid.</i>	jawrar² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Wax dildillaac yeelasho.	jawrraran <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd)</i> Wax jawraray ahaansho. <i>ld jawrraran.</i>	jawravid <i>m.f.db eeg jawrар². ld jawrar¹ (2).</i>	jawrarnaan <i>m.f.db</i> jawraran. <i>ld jawrara-naansho.</i>	jawrarnaansho <i>m.l/db ld jawrarnaan.</i>	jawrarran <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd) ld jaww-raran.</i>	jawrfal¹ <i>m.l</i> Xadgudub, caddaaladdarro cidi samayo <i>ld jowrfal¹.</i>	jawrfal² <i>f.mg1 (-alay, -ashay)</i> Ku j.: qof ku xad gudbid. <i>ld jowrfal².</i>	jawrfaleen <i>m.l (-nno, m.db)</i> Qof caado ka dhigtagtay in uu caddaalad darro sameeyo. <i>ld jowrfaleen.</i>
---	---	---	---	--	---	---	---	---	--	--	-------------------------------------	---	---	---	--	---	---	---	---	--	--	---	--	---	--	--	---	---	---	--	--	--	---------------------------------	--	--	---	---	--	---	---	-------------------------------------	---	--	---	---	--	--	--	---	---	---	---	--	--	---	--	---	--	--

jawrfalid *m.f.db eeg jawrfalid². ld jowrfalid.*
jawrid *m.f.db eeg jawr². ld jowrid.*
jawriir *f.mg1 (-ray, -rtay)* Caw dharid.
jawriirid *m.f.db eeg jawriir.*
jaws *m.l (bot.)* Miro yicibta u eg oo shaaha lagu darsado. *ld jows.*
jaxaas *m.l (baay.)* Xuub ku daboolan sooh ama xubin. Tusaale: kelyaha, qanjir kelyoodyada, indhaha birtooda waxa ku daboolan j. *ld yaxaas.*
jaxeer *m.l* 1. Cawl lab. 2. Qof aan da'du ka muuqan. 3. Qof kaftan badan. *ld jexer.*
jay *m.l* 1. *ld jaay.* Dhagxaan yaryar oo dhismaha loo isticmaalo. 2. J. ah: qof dhuubar oo xoog badan.
jaynafl *m.l* Qolof jirku yeesho oo qabowgu keeno.
jaynafl² *f.mg1 (-fay, -ftay)* Jir dad qabow awgiis qolof yeelasho.
jaynafid *m.f.db eeg jaynafl².*
jaynafnimo *m.db* Jaynaf ahaansho.
jaynafsan *f.mg1 (-naa, -nayd)* Wax jaynaf ku dhacay ahaansho (dibno).
jaynafsanaan *m.f.db eeg jaynafsan. ld jaynafsanaansho.*
jaynafsanaansho *m.l/db ld jaynafsanaan.*
jaynnimo *m.db* Jay ahaansho.
jebi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax is haystay xoog u kala qaybin. 2. Wax taagnaa dumini. 3. Xoolo iwm oo tiradoodu badantahay yarayn. 4. Xoolo iwm kala qaybin. 5. Sharci ku xad gudbid. 6. Col iwm baabi'in. 7. Ka j.: soon, salaad iwm cid ka burin. 8. Ka j.: shax, jar iwm cid dhawr jeer badisay ka badin. 9. Sicir yarayn (ganacsi). *ld jabi.*
jebid *m.db ld jabit.*
jebin *m.f.db eeg jebi. ld jabin, jabis, jebis.*
jebis¹ *m.l* 1. In is haysata oo kol meel ka jabta ama ka go'da. 2. (*-syo, m.db*) Ood weyn oo is haysata oo kol la gooyo; tis. 3. Rarada iwm meesha afka ah ee laga laabo. 4. J. ah: waddo weyn oo aan la falin ee maritaan keliya ku samaysantay. 5. Laba dawlis oo laysku soohay. 6. J. ah: ceel markaas la qoday. 7. *ld jebin.*
jebis² *m.db ld jebiso.*
jebisso *m.db (-ooyin, m.l)* Halaq weyn, u eg abeesada oo waxa ay ugaarsanayso isku duubta kaddibna burburisa. *ld jebis².*
jebsiino *m.db* Xannuun haweenka qabta marka ay foolanayaan; jajab.
jebsin *m.db (-imo, m.l) (daaw.)* Xubin ka mid ah laf dhabarta oo dhawr ricirood leh. *ld jibsin².*
jecayl *m.l ld jacayl.*

jecel *f.g4 (-claa, -clayd)* Wax, wax aad u raba ahaansho.
jeelaan *m.f.db eeg jecel. ld jeelaansho.*
jeelaansho *m.l/db ld jeelaan.*
jeclaysad *m.l ld jeclaysasho.*
jeclaysasho *m.f.db eeg jeclayso. ld jeclay-sad, jeclaysi.*
jeclaysi *m.l ld jeclaysasho.*
jecleysii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* 1. Wax rabitaankooda cid ku abuurid. 2. Is j.: wax rabitaankooda is xijin.
jecleysiin *m.f.db eeg jecleysii. ld jecleysiis.*
jecleysiis *m.l ld jecleysiin.*
jecleyso *f.g3 (-stay, -satay)* Wax aad u rabid.
qed *m.db (-dad, m.l) ld jarmo.*
jeeb¹ *m.l* Meel wax lagu rito oo dharka la gashado ku tolan.
jeeb² *f.g1 (-bay, -btay)* 1. Wax si tartiib ah u goyn. 2. Ka j.: wax, wax kale iyadoo inta dheeriga ah laga jarayo la ekeysiin. 3. Ka j.: cid dembi ay gashay ka gudid.
jeeban *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* 1. Wax qiyas lagu gooyey ahaansho. 2. Ku j.: wax, wax kale lala ekeysiyye ahaansho.
jeebid *m.f.db eeg jeeb².*
jeebis-dherer *m.l (-ryo, m.db) (baay.)* Nooc ka mid ah sida ay u habaysanyihiin qaybaha iyo organnada xayawaanku kaas oo jidhka loo qaybin karoo laba badh oo ah hummaagyo muraayadeed oo mid waliba sallax goonniya saaranyahay. Xayawaan-nada jeebis dherer waxay leeyihiin hab dhaqdhaqaq oo u goonniya, kaas oo had iyo jeer hal dhinac jidhka u hoggaamiya.
jeeb-isgudub *m.l (-byo, m.db) (xis.)* Marka shaxan adke ah loo jaro sallax ahaan ama shaxan sallax ah ee ka soo baxa jariddaas oo kale. Tusaale ahaan, j.i.ka mara dhex-bartanka kubbad waa goobo.
jeeble *m.l (-layaal, m.l/db)* 1. Ganacsade yar oo badeecada la wareega. 2. Qof sigaarka ku gada bannaanka.
jeebnaan *m.f.db eeg jeeban. ld jeebnaansho.*
jeebnaansho *m.l/db ld jeebnaan.*
jeed *f.mg1 (-day, -dday)* 1. Sii j.: cid dhabarka xijin. 2. Soo j.: habeen hurdo ka tegid (cid). 3. U j.: muuqaal il ku hayn. 4. U j.: meel aadid. 5. Ula j.: fal ama hadal ujeeddo gaar ah ka lahaan.
jeedaali *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax meel fog ka eegid. 2. Dibi sac wadaalin.
jeedaalin *m.f.db eeg jeedaali.*
jeedaalo *m.db* Fiirinta wax meel dheer laga eego.

jeedal¹ *m.l (-llo, m.dh)* Suun adag oo dabo la qabsado leh oo fardaha iwm lala dhaco si ay orodka u badiyaan; nadi. *ld jeydal*.

jeedal² *m.l (baay)* Shaabuuq qaab dherer yar leh ilaa 150 maykaroon/m. oo laga helo oogaada unugyada qaarkood, gaar ahan unugyada taranka ee socda. Tusaale ahaan isbeermatosowa, bakteeriya iyo qaar ka mid ah borotosowa.

jeedal³ *f.g1 (-alay, -ashay)* Jeedal wax la dhicid.

jeedalid *m.f.dh eeg jeedal²*. *ld jeedlid*.

jeedalley *m.dh (baay)*. Dir ka tirsan faylamka borotosowa, xubnahoodu waxay leeyihiin jeedal loo adeegsado socodka.

jeedi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax foolkoodu jiho gaar ah ku aaddanaa meel kale u duwid. 2. Cid hawl ay fulin lahayd ka hoosaasin. 3. Hadal, khudbad, iwm meel fagaare ah ka sheegid.

jeedid *m.f.dh eeg jeed*.

jeedin *m.f.dh eeg jedi*.

jeedlid *m.dh ld jeedalid*.

jeedsad *m.l ld jeedsasho*.

jeedsasho *m.f.dh eeg jeedsad*. *ld jeedsad*.

jeedshe *m.l (-shayaal, m.lldh)* (*xis.*) Xarriiq toosan oo la xiriirta toobineed. Fogaanta xarriiqdani ay u jirto bar kasta oo ku taalla toobineed oo loo qaybiyey fogaanta ay barmaguuraan ah u jirto bar taasi waa saami madoorsoome ah.

jeedsii *f.mg2 (-iyay, -isay)* U j.: cid dusha wax ka tusid.

jeedsiin *m.f.dh eeg jeedsii*.

jeedso *f.g3 (-saday, -satay)* Ra'yii soo bandhigasho.

jeedwa *m.l* Neefka birta la baxsada ee habeen ama maalin kaddib la arko isagoo dhintay, dabadeed la qasho oo la cuno.

jeefaaaf *m.l* Naxariis cid loo galoo.

jeefaar *m.dh* Dhalfo; kabar; janfar; gonfar.

jeefad *m.l ld jeefag*.

jeefag *m.l* Nooc ka mid ah orodka fardhaha. *ld jeefad*.

jeeg *m.l (-gag, m.l)* 1. *ld joog 1 (3)*. Weel bir ama macdan ka samaysan oo dabool leh oo caanaha iwm lagu shubto. 2. Xaashi si gaar ah loo habeeeyey oo cid la siiyo si uu banki lacag uga qaato.

jeegaan¹ *m.dh (-nno, m.dh)* Midabyo dhawr ah oo si is kor saar ah u safan oo qaab qaanso leh oo ku samaysma daruurta marka uu roob da'ay; qaansaroobaad.

jeegaan² *m.dh (-nno, m.dh)* (*fiis.*) Filiq-sanaanta kaahinta birlabdanabeeed sida,

muuqaalka midabeed ee ka dhasha kala-xaydka dhudo ileys ee soo dhexmara birisam. **jeegaan-barasho** *m.dh (fiis.)* Daraasad ku saabsan habka loo baaro ilayska (spectrum).

jeegaanbeeg-cuf *m.l (-gyo ..., m.dh)* (*fiis.*) Qalab loo isticmaalo soo saaridda iyo saafidda ayoonno neef ah iyadoo la fiirinayo saamiga ay isuyihiin saldanabka ayoonnada iyo cufkoodu.

jeegaan-birlabdanabeeed *m.dh (-dyo, m.dh)* (*fiis.*) Tooxda tamar birlabdanabeeedka ee si taxan ugu habaysan kororka ama yaraanta hirbaaca ama rakaadka.

jeegaxiir¹ *m.l* 1. Timaxiir; jeego xiiridda. 2. (-rr, m.dh) Nin dhallinyaro ah oo aan weli guursan.

jeegaxiir² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Timaxiirid; timajarid.

jeegayn *m.f.dh eeg jeegee*.

jeegee *f.mg2 (-geeyay, -gaysay)* 1. Dhabardhabar u dabbaalasho. 2. Caano jiif ku cabbid.

jeego *m.dh (-ooyin, m.l)* Madaxa dadka xaggiisa dambe; qadaad.

jeekam *m.l (-mo, m.dh)* (*daaw.*) Qayb xidmeed oo ku yaal meesha ay iskaga dhegsanyihiin xiidmaha yar yar iyo xiidmaha waaweyn. Afka sare wuxuu ka mid yahay kolonka, afka hoosana waxa ku yaal qabsinka.

jeel¹ *m.l* 1. Wixii dhab loo jecelyahay, araggooda ama maqalkooda ama dhadhankooda, iwm, u bogidda, jamaadda iyo macaanka laga helo. 2. Dareen rabitaan oo ku abuurma xoolaha marka ay waayaan dhanaan. 3. (-lal, m.dh) Meesha dadka dembiga gala lagu xiro; xabsi.

jeel² *f.mg1 (-eelay, -eeshay)* 1. U j.: wax u jeel qabid; wax xiisayn. 2. U j.: xoolo si aad ah dhanaan u rabid.

jeelag¹ *m.l* Eryashada wax la eryado.

jeelag² *f.g1 (-gay, -gtay)* Cid eryasho.

jeelagasho *m.f.dh eeg jeelago*.

jeelagid *m.f.dh eeg jeelag²*.

jeelago *f.g3 (-gtay, -gatay)* Cid eryasho.

jeelbax¹ *m.l* 1. Wax jeelka bi'ya. 2. J. ah: xoolo dhanaan ku filan cunay. 3. *ld jeelbixin*.

jeelbax² *f.mg1 (-xay, -xday; -bixi)* 1. Jeelgoyn; xiisadhicid. 2. Xoolo dha-naan ku filan helid.

jeelbixi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Jeel ka bi'in. 2. Xoolo dhanaan ku filan siin.

jeelbixinid *m.f.dh eeg jeelbax²*. *ld jeelbax¹ (3)*.

jeelbixin *m.f.dh eeg jeelbixi*.

jeelgoo *f.mg2 (-gooyay, -goysay)* Xiisag-goyn; jeelbixid.

jeelgoyn *m.f.dh eeg* jeelgoo.

jeelid *m.f.dh jeel².*

jeellan *f.mg4 (-naa, -nayd)* 1. U j.: jeel hayo; jeel qabo. 2. Xoolo wax jeel hayo ahaan-sho.

jeellanaan *m.f.dh eeg* jeellan. *ld jeella-naansho.*

jeellanaansho *m.l/dh ld jeellanaan.*

jeenan *m.l* Cabbitaan la siiyo qof aad u xanuunsan oo aan cunto qaadan karin.

jeenanboob *m.l* Jeenanboob ah; qof sakaraadaya oo jeenanka aad u qaata

jeenani *f.g2 (-iyay, -isay)* Qof aad u xanuunsan cabbitaan siin.

jeenanin *m.f.dh eeg* jeenani.

jeeni *m.l (-iyo, m.l/dh)* Labada lugood ee xayawaanka afar addinlaha ee hore middood.

jeenicalaf *m.l (-fyo, m.l/dh)* 1. Jeeni. 2. Libaax dad cun ah.

jeeniqaar *m.l* Qarqar ka ridashada maro, suun iwm iyadoo labadiisa dacal si iswaydaar ah laysugu xirayo killkilada hoostooda.

jeenivareen *m.l (daaw.)* Xanuu xummad iyo qufac leh oo inta badan hargab xumaaday reeo; oofwareen.

jeensad *m.l ld jeeshasho.*

jeensasho *m.dh eeg* jeenso. *ld jeensad, jeensi, jeesad, jeesasho, jeesi.*

jeensi *m.l ld jeeshasho.*

jeenso *f.mg3 (-saday, -satay)* 1. Dib ama dhinac wejiga ama oogada u duwid. 2. U j.: wax mudnaanta koowaad siin. *ld jeeso.*

jeeqaaq¹ *m.l* 1. Daymo dhinac wax loo dayo. 2. Rajayn wax la rajeyo.

jeeqaaq² *f.g1 (-qay, -qday)* 1. Wax rajayn. 2. Dhinac wax u dayid.

jeeqaqid *m.f.dh eeg* jeeqaaq².

jeer¹ *m.l* 1. Goor; Waqt; Ammin. 2. J.ma: goorma?

jeer² *m.dh (c.naf.)* Naasley beri biyood ah, xoog leh, af ballaaran, aan dhogor lahayn, lugo gaagaaban oo ku nool webiyada Afrika.

jeeraari *f.g2 (-iyay, -isay)* Xoolo jeeraaro samayn.

jeeraarin *m.f.dh eeg* jeeraari. *ld jeeraro.*

jeeraaro *m.dh* Orod wareeg ah oo farxadi ku jirto oo xooluhu sameyaan. *ld jeerarin.*

jeerin *m.l (bot.)* Geedgaab qodax qarofan, miro kuwa mooska u eg leh oo iniinahooda la cuno, xabag macaanna leh.

jeerjeer *m.l* 1. Nooc libaax badeedka ka mid ah oo la cuno. 2. Maql yaryar oo loo kobciyo in la qasho. 3. Nooc ka mid ah garbasaaraha haweenka oo khafiif ah.

jeermi *m.l.u* Noole aad u yar, ili-maqabatay ah oo cudurrada keena.

jeermidle *m.l (-layaal, m.l/dh)* (*daaw.*) Walax kiimikeed oo disha ama reeba koritaanka bagtiiriyyada iyo jeermiyada kale ee cudurrada keena isla markaasna aan sun ahayn oo aan wax u dhimeyn jirka, afka, nabarrada iwm.

jeermiga xiidmaha *m.l (baay.)* Baktiiriya caadi ahaan ku jira xiidmaha, qaarkood waxay sameeyaan fitamiin k (vit. K). Waxay ka hortagaan cudurrada baktiiriyyada cudurwaddada ah oo aasidh badan ayey meesha ku sameeyaan si jeermiga kale ugu dhinto.

jeermisdile *m.l (-layaal, m.l/dh)* 1. (*daaw.*) eeg caabuqtire. 2. (*daaw.*) Daawo disha ama dhaqda jeermiyada waxaana loo isticmaalaan in lagu nadiifiyo qalabka qallinka iyo qalab kaleba.

jeermis-dilid *m.dh* 1. (*daaw.*) Hab looga tirtiro jeermiska qalab sida: dhar ama biro ayadoo la isticmaalayo jeermidileyaal. 2. (*fitis.*) Kul, qiqbiyood (oomaar), ama reeys iyo kuwo kiimikaad.

jeermiritir *f.g1 (-ray, -rtay)* Wax jeermi ka dhammayn.

jeermiture *m.l (-rayaal, m.l/dh)* Daawo jeermiga lagu dabar gooyo.

jeermiritrid *m.f.dh* jeermiritir.

jees *m.l (-sas, m.l)* Qoys meel gooni ah deggan.

jeesad *m.l ld jeensasho.*

jeesasho *m.f.dh ld jeensasho.*

jeesgogol *m.l* Harar yar oo lagu seexdo.

jeesi *m.l ld jeensasho.*

jeesjees¹ *m.l* 1. Hadal si kibir ah loo yiraahdo oo cid lagu xumaynaayo; kajan; likaaco. 2. *ld jeesjeesid.*

jeesjees² *f.mg1 (-say, -stay)* Hadal kibir iyo digasho ku jirto cid u jeedin.

jeesjeesid *m.f.dh eeg* jeejees². *ld jeesjees¹ (2).*

jeeso *f.mg3 (-stay, -satay) ld jeenso.*

jeex¹ *m.l (-xyo, m.dh)* 1. Wax la kala dillaacsay qayb ka mid ah. 2. *ld jeexo.* Biyo mareen dhuumban.

jeex² *f.g1 (-xay, -xday)* Wax dillaacin.

jeexan¹ *f.mg1 (-xmay, -xantay; -xmi)* Wax dillaacay noqosho.

jeexan² *f.mg4 (-xnaa, -xnayd)* Wax dillaacay ahaansho.

jeexane *m.l* Harag ari oo loogu talaggalay in jil laga jeexo.

jeexasho *m.f.dh eeg* jeeexo².

jeexdin *m.dh* 1. Meel dillaacsan. 2. Meel godan oo dhulka ka hoosaysa. 3. Meel

dillaacsan oo dhulka ku taal oo ay biyuhu maraan.	jeydal <i>m.l (-llo, m.dh)</i> <i>ld jeedal</i> ¹ .
jeexgogol <i>m.l/dh (-lo, m.l)</i> Derin weyn oo la goglado.	jeysh <i>m.l (-shash, m.l)</i> Ciidanka qalabka sida ee dal leeyayah.
jeexid <i>m.f.dh eeg jeex</i> ² .	jibaad ¹ <i>m.l</i> Reen xoog leh oo ka soo baxa dadka ama duunyada jirran.
jeexmid <i>m.f.dh eeg jeexan</i> ¹ .	jibaad ² <i>f.mg1 (-day, -dday)</i> Xoog u reemid; aad u taahid.
jeexnaan <i>m.f.dh eeg jeexan</i> ² . <i>ld jeexnaansho</i> .	jibaadgaabis <i>m.l</i> Duco loola jeedo in qof naftu dhibayso adduun ama aakhiro mid uu u dhaco.
jeexnaansho <i>m.l/dh ld jeexnaan</i> .	jibaadid <i>m.f.dh eeg jibaad</i> ² .
jeexo ¹ <i>m.dh</i> Meel godan oo biyo mareen ah. <i>ld jeex</i> ¹ (2).	jibaal ¹ <i>m.l 1. (-llo, m.dh)</i> Cabbir dhul beered 25 tallaabo oo labajibbaaran ah. 2. Ded dhismo dhagax ah korka laga saaro.
jeexo ² <i>f.g3 (-xday, -xatay)</i> Wax cad ka dillaacsasho (maro, qare, maqaar iwm).	jibaal ² <i>f.g1 (-aalay, -aashay)</i> Dhismo dhagax ah ded kor ka saarid.
jegi <i>m.dh ld gegi</i> .	jibaalee <i>f.g2 (-leeyay, -leysay)</i> Dhul dhowr jibaal u qaybin.
jel <i>m.l (-lal, m.l) (fis.)</i> Heehaab layofilik ah oo caadi ahaan deggan laakiin lagu khasbi karo, marka uu ku suganyahay xaalado gaar ah, inuu qayb xinijiroobo.	jibaaleyn <i>m.f.dh eeg jibaalee</i> . <i>ld jibaaleys</i> .
jeldi ¹ <i>m.l ld jildi</i> ¹ .	jibaaleys <i>m.l ld jibaaleyn</i> .
jeldi ² <i>f.g1 (-iyay, -iday; -iyi)</i> <i>ld jildi</i> ² .	jibaalid <i>m.f.dh eeg jibaal</i> ² .
jeldisasho <i>m.dh ld jildisasho</i> .	jibaax ¹ <i>m.l 1.</i> Qufac dadka iyo xoolaha ku dhaca. 2. <i>ld jibaaxid</i> . Maridda xoog lagu maro meel jiq ah ama lagu badanyahay.
jeldiso <i>f.mg3 (-stay, -satay)</i> <i>ld jilstiso</i> .	jibaax ² <i>f.g1 (-xay, -xday)</i> Meel dhir ama dad badan leh xoog ku dhex marid.
jeldiyasho <i>m.dh ld jilstisasho</i> .	jibaaxid <i>m.f.dh eeg jibaax</i> ² . <i>ld jibaax</i> ¹ (2).
jeldiyid <i>m.dh ld jilstiyid</i> .	jibaggaa ¹ <i>m.l ld jibaggaarid</i> .
jeldiyo <i>f.g3 (-yaday, -yatay)</i> <i>ld jilstiso</i> .	jibaggaa ² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Ka j.: arrin ama hawl ka gun gaarid.
jelemed <i>m.dh</i> Kirli.	jibaggaa ³ <i>m.f.dh eeg jibaggaa²</i> . <i>ld jibaggaa¹</i> .
jelled <i>f.g1 (-day, -dday)</i> 1. Buug, kitaab iwm jeldi u samayn. 2. Maqaar il, kor u rogid. 3. Badar kala saarid. <i>ld jillad</i> .	jibakeen ¹ <i>m.l ld jibakeenid</i> .
jelledan ¹ <i>f.mg1 (-dmay, -dantay; -dmi)</i> <i>ld jalladan</i> ¹ .	jibakeen ² <i>f.mg1 (-nay, -ntay)</i> Arrin ama hawl xaqiiqdeeda ka lib keenid.
jelledan ² <i>f.mg4 (-dnaa, -dnayd)</i> <i>ld jalla-dan</i> ² .	jibakeenid <i>m.f.dh eeg jibakeen²</i> . <i>ld jibakeen</i> ¹ .
jelledasho <i>m.dh ld jalladasho</i> .	jibbaar ¹ <i>m.l (-rro, m.dh)</i> Xarig dheer, dhuuban oo lagu sameeyo rarada, kebdaha iwm.
jelledid <i>m.f.dh eeg jelled</i> . <i>ld jillacid</i> .	jibbaar ² <i>m.l</i> Tiro, tiro kale ku xooggan oo sheegeysa inta jeer ee tirada lagu xoogganyahay layskudhufanayo.
jelledmid <i>m.dh ld jillacmid</i> .	jibbaaran ³ <i>m.l (-rro, m.dh) (xis.)</i> Tiro lagu qoro dusha sare ee midig ee tiro ama doorsoome oo ku sinaysa inta jeer ee tiraadaasi laysku dhufanaayo.
jellednaan <i>m.dh ld jillacnaan</i> .	jibbaaran <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd)</i> Xisaab wax la jibbaaray ahaansho.
jellednaansho <i>m.l ld jillacnaan</i> .	jibbaarnaan <i>m.f.dh eeg jibbaaran</i> . <i>ld jibbaarnaansho</i> .
jelledo <i>f.g3 (-etay, -edatay)</i> <i>ld jallado</i> .	jibbaarnaansho <i>m.l/dh ld jibbaarnaan</i> .
jengeli <i>m.l (-iyo, m.dh)</i> Nin aan ilbax ahayn; badaw.	jibbaysan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> <i>ld jid-baysan</i> .
jengelyad <i>m.dh</i> Haweenay aan ilbax ahayn.	jibbaysnaan <i>m.dh ld jidbaysnaan</i> .
jeri <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Wax raadin.	jibbaysnaansho <i>m.l/dh ld jidbaysnaan</i> .
jerin <i>m.dh eeg jeri</i> . <i>ld jeris</i> .	jidbo <i>m.dh ld jidbo</i> .
jeris <i>m.l ld jerin</i> .	jibboo <i>f.mg3 (-ooday, -ootay)</i> <i>ld jidboo</i> .
jermaad <i>f.mg1 (-day, -dday)</i> <i>ld jarmaad</i> .	
jermaadi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> <i>ld jarmaadi</i> .	
jermaadid <i>m.dh ld jarmaadid</i> .	
jermaadin <i>m.dh ld jarmaadin</i> .	
jermaadis ¹ <i>m.dh ld jarmaadid</i> .	
jermaadis ² <i>m.l ld jarmaadin</i> .	
jermaado <i>m.dh ld jarmaado</i> .	
jermaadsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> <i>ld jarmaadsan</i> .	
jermaadsanaan <i>m.dh ld jarmaadsanaan</i> .	
jermaadsanaansho <i>m.l/dh ld jarmaad-sanaan</i> .	
jexeer <i>m.l ld jaxeer</i> .	

jibood *m.l ld jidbood.*

jibin *m.dh* 1. Dhadhaabo waaweyn oo adag, cirkka soodhaca, kul xambaarsan oo marka ay dhulka ku dhacaan qarxa. 2. Burburka jibinta oo dhulka korkiisa ku soo daata; shiilmadoobe. 3. Yeerta weyn ee ka yeerta.

jibindhabad *m.l ld jibindhabasho.*

jibindhabasho *m.f.dh eeg jibindhabo. ld jibindhabad.*

jibindhabo *f.mg3 (-btay, -batay)* Sida jibinta u dhawaqid.

jibsin *m.l (-nno, m.dh)* Farac yar oo qabiil ka soo jeeda; laf; jilib.

jicib *m.dh ld yicib.*

jiciir *m.dh* 1. Ceeb weyn; bayuur. 2. Midab ciiro casaan ku jiro leh.

jiciirasho *m.f.dh eeg jiciiro.*

jiciirayn *m.f.dh eeg jiciiree.*

jiciiree *f.g2 (-reeyay, -raysay)* 1. Cid ceeb gaarsiin. 2. Wax midab ciiro ah u yeelid.

jiciiri *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax meel ka wadid; wax meel ka fogeyn.

jiciirin *m.f.dh eeg jiciiri.*

jiciiro *f.mg3 (-rtay, -ratay)* Meel ka fogaansho.

jiciirobid *m.f.dh eeg jiciirow.*

jiciirow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Cid wax ceeb weyni gaartay noqosho.

jicsimasho *m.dh eeg jicsimo. ld jiscimasho.*

jicsimo *f.g3 (-intay, -imatay)* Sahay qaadasho. *ld jiscimo.*

jicsin *m.l u ld jiscin¹ (1).*

jid *m.l (-dad, m.l)* 1. Meel la maro; waddo; dhabbe. 2. Sida quman ee gartu tahay. Tus. "Cali jid buu leeyahay". 3. Sharci; qaunuun.

jidaal¹ *m.l* 1. Socod dheer oo lagu daalo. 2. Daal badan oo ka dhasha socod dheer.

jidaal² *f.mg1 (-lay, -shay)* 1. Socod dheer oo lagu daalo gelid. 2. Socod dheer ku daalid.

jidaalid *m.f.dh eeg jidaal². ld jidaalis.*

jidaalis *m.dh ld jidaalid.*

jidbaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd) (dii.)* Qof wax jidbo hayso ahaansho. *ld jadbaysan, jalbaysan, jibbaysan, jilbaysan.*

jidbaysnaan *m.f.dh eeg jidbaysan. ld jadbaysnaan, jadbaysnaansho, jalbaysnaan.*

jidbaysnaansho *m.l/dh ld jidbaysnaan.*

jidbo *m.dh (dii.)* Khushuuc diini ah oo qof ku dhaliya in uu is-hanan waayo oo qofku u ekaado mid maqan ama miyirkii ka tegey, badanaana qaylo ama suuxdini weheliso. *ld jadbo, jalbo, jibbo, jilbo.*

jidboo *f.mg3 (-ooday, -ootay) (dii.)* Jidbo dareemid. *ld jadboo, jalboo, jibboo, jilboo.*

jidbood *m.f.l eeg jidboo. ld jadboot, jalboot, jibboot, jilboot.*

jidcaanood *m.l* 1. Diillincaanood; waq-habaar.

2. Wadiiqo isku xirta xerada geela iyo guriga.

jidcad *m.l ld jidcadde.*

jidcadde *m.l* Waddo baabuurtu marto oo carro adag lagu sameeyey oo aan laami ahayn; jid cad. *ld jidcad.*

jiddaran *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Qof aan gar lahayn ahaansho.

jiddarnaan *m.f.dh eeg jiddaran. ld jiddarnaansho.*

jiddarnaansho *m.l/dh ld jiddarnaan.*

jid-dhiriqle *m.l* 1. Xiddigaha cirir mid ka mid ah. 2. Roob da'a xilliga guga. 3. Godadka dayaxu dego midkood.

jidee *f.g2 (-deeyay, -deysay)* Wax sharci ka dhigid.

jideyn *m.f.dh eeg jidee.*

jidgabaare *m.l* 1. Xiddigaha cirir mid ka mid ah. 2. Godadka dayaxu dego midka saddex iyo labaatanaad.

jidgacanle *m.l* 1. Xiddigaha mid ka mid ah. 2. Godadka dayaxu dego midka shan iyo labaatanaad.

jidhaabalaf *m.dh* War aan dhabtiisa la hubin. *ld jadhaabalaf.*

jidhaan *m.dh (-aamo, m.l)* Biyo fariisin yar. *ld dhijjaan.*

jidh-dhintay *m.l (-dhadh ..., m.l) (daaw.)* Qayb jirka ka mid ah oo dhimatay dhiig yari ama dhiig la'an awgeed.

jidh-diid *m.l* Kahsi.

jidhi *m.dh (-iyo, m.dh) (bot.)* Nooc deegaan ah oo ka kooban geed qaab bixitaankiisu gaabiyoo iyo dhir hagaastay (sfunted tress), inta badanna dhererkoodu waa 1-2 mitir, mar marna leh dhir dhaadheer. Wawa laga helaa gobollada roobku ku yaryahay ama leh carro aad ugu xun inay kaymo ka baxaan, sida dhulka oomane-u-eka ah ee cidhifyada lamadegannada; dadka dagganina waxa laga yabaa iney noqdaan reerguuraa, xoolo dhaqato.

jidhida-dhexe *m.dh (bot.)* Geed abaareed gaaban ee ka baxa gobolka badda cad, wuxuuna ka koobanyahay dhir yaryar iyo qodxaaley. Kuwaas oo adkaysi u leh abaarta; dhirtaas waxaa ka mid ah oliifka iyo mayrtalka. Dhirtani faa'iiddada ay u leedahay banii-aadamka waa yartahay, maxaayeelay waa adagtahay si loogu banneeyobeeris.

jidhka Golji *m.l (baay.)* Koox ama kooxo moqorro siman ah oo ku dhex jira saytoobalaasamka unugga oo ay ku

wareegsanyihiin xuubab, kuna xidhan iliilo balaasmo gudeed laakiin loo isticmaali karo ku xidhidda kaarboohaydraytyada borotiinnada.	jifaa <i>m.l (-aayaal, m./l/dh)</i> Jirrid jiif u baxda dhulka korkiisa oo xididdo ku yeelata gummudyo yar yar, kuwaas oo geedo cusubi ka soo baxaan xiddiddadaas.
jidib <i>m.l (-byo, m.dh)</i> Bir daab leh oo dhirta lagu jaro; masaar.	jifee <i>f.mg2 (-feeyay, -feysay)</i> <i>ld jufee</i> .
jidiimad <i>m.l ld jidiimasho</i> .	jifeyn <i>m.dh ld jufeyn</i> .
jidiimasho <i>m.f.dh eeg jidiimo. ld jidiimad</i> .	jifi <i>m.dh</i> 1. Dufan baruurta laga shiilo oo fariisata markay qabowdo; xayr; xuuki. 2. <i>ld jufo</i> .
jidiimo <i>f.g3 (-iintay, -iinatay)</i> Jidiinqallal ka dhawrid.	jifo <i>m.dh</i> 1. Xoolo horumaris ahaan loo siyo cid wax laga dilay ama laga dhaawacay. 2. Bir dhuubar oo gadaal uga jirta samayada waranka; Jinfo. 3. Birgoobaaban oo bakooradaha salka laga geliyo. 4. Xigto. 4. <i>ld jufo</i> .
jidiini <i>m.l (-iimo, m.dh)</i> 1. Hunguriga cunnadu marto oo isu haya afka iyo caloosha. 2. Dhuuniga la cuno; gasiin.	jigasho <i>m.f.dh eeg jigo²</i> .
jidiindhuumid <i>m.f.dh eeg jidiindhuun²</i> .	jigo ¹ <i>m.dh</i> Madaxa dadka iyo xayawaanka dhankiisa dambe, meesha ay iska galaan luqunta xaggeeda sare iyo madaxu; jeego.
jidiindhuun¹ <i>m.l Afka iyo dhuunta oo oon dartiis la qallalaan.</i>	jigo ² <i>f.mg3 (-gtay, -gatay)</i> Wil yar xibintiisa taranka girgikeeda harag kadillaacsasho.
jidiindhuun² <i>f.mg1 (-uunay, -uuntay)</i> Harraad awgii afka iyo dhuunta ka qallalid.	jigre <i>m.l (-rayaal, m./l/dh)</i> Buntuq waayadii hore la isticmaali jirey oo xabbad kaliyaale ah.
jidiinqallal¹ <i>m.l</i> 1. Hunguriga oo oon dartiis engega. 2. <i>ld jidiinqallalid</i> .	jilhaad ¹ <i>m.l ld jahaad¹</i> .
jidiinqallal² <i>f.mg1 (-alay, -ashay)</i> Hunguriga oo dartiis engegid.	jilhaad ² <i>f.mg1 (-day, -dday)</i> <i>ld jahaad²</i> .
jidiinqallalid <i>m.f.dh eeg jidiinqallal². ld jidiinqallal¹ (2)</i> .	jilhaadid <i>m.dh ld jahaadid</i> .
jidir <i>m.dh</i> Madow khad u eg oo awrtu qadaadka ku yeelato marka ay qooqdo; dawaad; tawaad.	jihad <i>m.l ld jahasho</i> .
jid-ka-fogaanta <i>m.l (xis.)</i> Summad d. Fogaanta u dhexeya laba barood (x,y) iyo (x,y) ee ku yaalla kulannada kaartis waana sidan: d = (x2-x1) + (y2-y1).	jihasho <i>m.dh ld jahasho</i> .
jid-kiimikeed <i>m.l (-dyo, m.dh) (kiim)</i> Hab loo dhigo iskudhiska kiimikaad iyada oo la adeegsado summado taagan atammada. Naanays-molikuyuulku waxay sheegtaa keliya noocyada iyo tirada atammada. Dhis-naanays molikuyuulku waxay muujisaa sida atammadu u habaysanyihiin. Dhis naanays molikuyuulku waxaa kale oo ay muujisaa sida atammada ama kooxuhu ugu aaddanyihiin dululaatiga.	jihayn <i>m.dh ld jahayn</i> .
jidmar <i>m.l</i> Sahay lacag ama cunto ah oo loo qaato safar.	jihays <i>m.l ld jahayn</i> .
jidoobid <i>m.f.dh eeg jidow</i> .	jihaysad <i>m.l ld jahaysasho</i> .
jidow <i>f.mg1 (-oobay, -oowday)</i> Wax sharci laga dhigay noqosho.	jihaysan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> <i>ld jahaysan</i> .
jidqaadad <i>m.l ld jidqaadasho</i> .	jihaysasho <i>m.dh ld jahaysasho</i> .
jidqaadasho <i>m.f.dh eeg jidqaado. ld jidqaadad</i> .	jihaysi <i>m.l ld jahaysasho</i> .
jidqaado <i>f.mg3 (-aatay, -aadatay)</i> Qof gar lagu qaaday oggolaasho.	jihaysii <i>f.g2 (-iiyay, -iisay)</i> <i>ld jahaysii</i> .
jidyaqaan <i>m.l</i> Qof dal mareen ah oo waddooyinka si fiican u kala yaqaan; dalyaqaan.	jihaysiin <i>m.dh ld jahaysiin</i> .
	jihaysnaan <i>m.dh ld jahaysnaan</i> .
	jihaysnaansho <i>m./l/dh ld jahaysnaan</i> .
	jihayso <i>f.mg3 (-stay, -satay)</i> <i>ld jahayso</i> .
	jihhee <i>f.g2 (-heeyay, -heysay)</i> <i>ld jahee</i> .
	jihheeye <i>m.l (-yayaal, m./l/dh)</i> Aalad muujisa jahooyinka; diirad.
	joho ¹ <i>m.dh ld jaho¹</i> .
	joho ² <i>f.mg3 (-ooday, -ootay)</i> <i>ld jaho²</i> .
	jiib <i>m.l</i> 1. Hoorinta iyo ista qaadidda heesaha cayaaraha. 2. Cayaar gaar ah.
	jiibe <i>m.l (-bayaal, m./l/dh)</i> Marxaladda shilintu ka baxdo qaniinnimada.
	jiibi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Jiib tirin.
	jiibin <i>m.f.dh eeg jiibi</i> .
	jiic <i>m.l (jiic, m.dh) (bot.)</i> Geed abaareed dhirta dhaadheer ka mid ah oo aan qodax lahayn qoryahiisana wax lagu shito.

jiid *f.g1 (-day, -dday)* 1. Wax si xoog leh u soo dhufasho. 2. Dun aliindi oo la midabeeey ama qoyan si loo qallajiyo kala bixin.

jiidad *m.l ld jiidasho.*

jiidan¹ *f.mg1 (-dmay, -dantay)* Wax la jiidey noqosho.

jiidan² *f.mg4 (-dnaa, -dnayd)* Wax la jiidey ahaansho.

jiidasho *m.f.dh eeg jiido. ld jiidad.*

jiidda-dhexe *m.dh (-dyo ..., m.l) (c.fal.)* Loolalka dhexe, waa jiidda u dhaxaysa jiidda kulul iyo jiidda barafadeed; kubbad-badhka woqooyi waxay u dhaxaysa kulaalahwa woqooyi iyo goobaha artig, kubbad-badhka koonfureedna waxay u dhaxaysaa kulaalahwa koonfureed iyo goobaha antaqartic. Qorraxdu waligeed ma duljoogsato, laakiin kaaheedu wuu ku kala gedisanyahay jihoojinka, markaa waxa jirta xilliyi diirimaad iyo qabow ama xagaa iyo deyr.

jiide *m.l (-dayaal, m.l/dh)* 1. Bir ama xarig laba wax layskula xiro si ay isu jiidaan. 2. Foolasha yaryar ee hoose oo xaya-waanka.

jiidid *m.f.dh eeg jiid. ld jiidis.*

jiidis *m.dh ld jiidid.*

jiid-kubbadeed *m.dh (-dyo, m.dh) (xis.)* Qayta dul ee kubbad oo ku soohdimaysan laba sallax oo barbarro ah. Joogga jiid waa fogaanta u dhexaysa sallaxyo. Sallaxyada barbarrada ah waxa ay kubbadda ka gooyaan laba goobo oo ah salalka jiidka. Jiidka hal sal waxa uu samimeysmaa marka mid ka mid ah sallaxyada barbarrada ah uu yahay taabtaha kubbadda.

jiidmid *m.f.dh eeg jiidan¹.*

jiidnaan *m.f.dh eeg jiidan². ld jiidnaansho.*

jiidnaansho *m.l/dh ld jiidnaan.*

jiido¹ *m.dh (-ooyin, m.l) (c.fal.)* Shanta gobol ama jiidood ee dhulka marmarka qaarkood loo qeybiyo. Waa meelaha ku dhex jira goobaha Artik iyo goobaha Antaartik, oo sida ay kala horreyaan loo yaqaan jiid baradeedka woqooyi koonfur; meelaha u dhexeyya goobada artik iyo kulaalahwa woqooyi, iyo goobada Antaartik iyo kulaalahwa koonfureed waxa loo yaqaan sida ay u kala horreyaan jiidda dhexe; reelaaha labaa dhinac ee dhulbadhaha ee u dhexeyya kulaalahwa woqooyi iyo kulaalahwa koonfureed, waxa loo yaqaan jiidda kulul.

jiido² *f.g3 (-iitay, -iidatay)* 1. Soo j.: docdiisa u jiidid. 2. Wax la tegid iyadoo dhulka lagu jiidayo. 3. Meel fog aadid, tegid. 4. Dhimasho.

jiif¹ *m.l* 1. Dhinaca oo dhulka la dhigo si loo nasto; Hurdo; sexad. 2. Dhacdiid ama dhabbac ama dhinac loo yaal. 3. *ld jiifid.*

jiif² *f.g1 (-fay, -ftay)* Si loo nasto dhinaca dhulka dhigid.

jiifaa *m.l (-aayo, m.dh)* Dugaagga yaryar nooc ka mid ah, dhurwaaga ka yar oo ariga laaya; guduudane.

jiifi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Cid meel seexin. 2. Shay dhinac meel u dhigid.

jiifid *m.f.dh eeg jiif². ld jiif¹ (3).*

jiifin *m.f.dh eeg jiifi.*

jiifsad *m.l ld jiifsasho.*

jiifsasho *m.f.dh eeg jiifso. ld jiifsad.*

jiifso *f.g/mg3 (-saday, -satay)* 1. (*f.g*) Shay taagnaa dhinac u dhigasho. 2. (*f.mg*) Hurdo seexasho.

jiifto *m.dh* Nooc maansada ka mid ah oo badanaa lagu tiriyo qasaa'ida diinta, gabayadana ka miro yar.

jiijile *m.l (-layaal, m.l/dh)* 1. Balag digir marka uu ka tago halcasaadka oo uusan gaarin jalawga. 2. Ilmaha shimbiraha ee aan weli duulimaad gaarin.

jiil¹ *m.l* 1. Qolof bushimaha kor fuusha marka oon ama xanuun ku yimaado. 2. (*-lal, m.l*) Qoryo fiiqfiqan, si farsamo ah loo habeeeyey oo nirgaha afka looga xiro. 3. Dalab. 4. (*-lal, m.l*) Fac.

jiil² *f.g1 (-iilay, -iishay)* Nirgo qoryo fiiqfiqan oo si farsamo ah loo habeeeyey si aysan wax u nuugin gafuurka uga xirid.

jiilaal¹ *m.l (-llo, m.dh)* 1. Afarta xilli mid ka mid ah, oo u dhexeyya dayrta iyo gu'ga; diraac. 2. Xilli kastoo aan roob iyo barwaqaqo lahayn (siiba diraacad iyo xagaaga).

jiilaal² *m.l (-llo, m.dh) (c.fal.)* Loolalka dhexe, waa xilliga ku xiga dayrta, cilmiga gibilka wuxuu ku dhammaadaa kubbad-badhka waqooyi min hornaqa jiilaalka (ilaa 22 disembar) ilaa caanomaallada isle'eg ee gu'ga (ilaa 21 maaro).

jiilaashad *m.f.dh eeg jiilaasho.*

jiilaashi *m.l.u ld jiilaashin.*

jiilaashin *m.l* Dabayl dhacda waqtiga jiilaalka ah. *ld jiilaashi.*

jiilaasho *f.mg3 (-shaday, -shatay)* Waqtii jiilaal ah gelid.

jiilid *m.f.dh eeg jiil².*

jiin *m.l (-iiman, m.l)* 1. Ag; coon; qar; af. 2. (*-iiman, m.l*) Webiga hareerihiisa.

jiin *m.l* Xarafka "ja" magaciis carbeed.

jiinbaar *m.dh (-ro, m.l)* Sariir yar oo maqaar lo'aad iyo qoryo ka samaysan.

- jiingad** *m.db (-do, m.)* Bir qiro yar oo guryaha dusha laga saaro; tarniig.
- jiiq** *m.l (jiiq, m.db)* (*bot.*) Geed ka mid ah dhirta dhaadheer ee qodaxda leh oo ka baxa webiga agagaarkiisa oo gumarka u eg.
- jiiqjiiqle** *m.l* 1. Geedgaab qodax leh oo jeerinka la bah ah oo leh xabag iyo miro la cuno, iyo mayrax xargo laga samaysto. 2. Cayayaan jirriqaqa u eg.
- jiiqo** *m.db* 1. Wax sinnaa meesha ay dhumucdiisu ka yaraato. 2. Dhabar god-naanta dadka iyo xooluhu yeeshaan. 3. Wasaq ama qashin aan kala soocnayn.
- jiiqsad** *m.l ld jiiqsasho.*
- jiiqsasho** *m.f.db eeg jiiqso. ld jiiqsad, jiiqsi.*
- jiiqsi** *m.l ld jiiqsasho.*
- jiiqso** *f.g3 (-saday, -satay)* 1. Xoog u sheegasho. 2. Qof meel wax kula dhuumasho.
- jiir** *m.l (-rar, m.)* 1. Hilibka intiisa aan baruurga lahayn. 2. (*-rar, m.l*) Naasley yar, dabo dhuuban iyo lugo yaryar leh, miro cun ah oo badanaa ku nool meelaha qashinka leh; doollu. 3. Midab madow ama guduud ah oo baro cad-cadi ku dhafan-yihii.
- jiir¹** *m.db (-ro, m.)* Meel sare oo cirrii ah oo fuuliddeedu dhib tahay.
- jiir²** *f.g1 (-ray, -rtay)* 1. Meel xoog ku marid. 2. Wax, wax kale xoog dusha uga marid.
- jiiraan** *m.l (-nno, m.db)* Dad guryohoodu isu dhawiyihii; deris; ollog. *ld jaaraan.*
- jiiraggio¹** *m.l* Xanuun muruqyada ku dhaca daal ama jug gaartay awgeed. *ld jiirgo¹.*
- jiiraggio²** *f.mg1 (-'ay, -'day)* Qof jug gaartay ama daal awgiis murqo xanuunid. *ld jiirgo².*
- jiiraggio^{'id}** *m.f.db eeg jiiraggio². ld jiirgo^{'id}.*
- jiirasho** *m.f.db eeg jiirro.*
- jiirgo^{'1}** *m.l ld jiiraggio^{'1}.*
- jiirgo^{'2}** *f.mg1 (-'ay, -'day) ld jiiraggio^{'2}.*
- jiirgo^{'id}** *m.db ld jiiraggio^{'id}.*
- jiirid** *m.f.db eeg jiir².*
- jiirnac¹** *m.l* Nacayb iyo karaahiyoo cid loo qabo.
- jiirnac²** *f.mg1 (-cay, -cday)* Colaad iyo karaahsi cid u qabid.
- jiirnax¹** *m.l* Dareen raxmad leh oo qof ku dhasha marka uu arko qof dhibaateysan.
- jiirnax²** *f.mg1 (-xay, -xday; -nixi)* U j.: dareen raxmad leh cid u hayn.
- jiirnicid** *m.f.db eeg jiirnac².*
- jiirnixid** *m.f.db eeg jiirnax².*
- jiiro** *f.mg3 (-rtay, -ratay)* Si wax caloosha ku jira (saxro ama muluq) la isaga saaro muruqyada caloosha adkayn.
- jiirsii** *f.g2 (-iiyay, -iisay)* 1. Wax meel cirrii ah xoog ku marin. 2. Wax, wax kale xoog ku dul marin.
- jiirsiiin** *m.f.db eeg jiirsii.*
- jiis** *m.l (-sas, m.)* 1. Qof lugaha middood wax ka qaba oo socodiisu dhantalaan-yahay; laangarre. 2. Dhasha yaryar ee lab-ka ah ee sagaarada.
- jiitamid** *m.f.db eeg jiitan². ld jiitan¹ (3).*
- jiitan¹** *m.l* 1. Qaadashada muddo dheer ay qaadato arrin wax ka qabashadeed 2. Raadka uu reebo wax meel lagu jiidey. 3. *ld jiitamid.*
- jiitan²** *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* 1. Arrin wax ka qabashadeed muddo dheer qaadasho. 2. Wax meel lagu jiidey raad ku reebid.
- jiitin** *m.db (-imo, m.)* 1. Xarriiq meel ku taal. 2. Ood weyn oo xeryaha xoolaha iridkooda lagu gooyo; ood-aflo.
- jijin** *m.db (-imo, m.)* Garangaro yar oo dahab ama qalin ah oo dumarku cududaha gashadaan. *ld jinjin.*
- jikaar¹** *m.l (-rro, m.db)* 1. Muran lagu diido xaqqiyo jirta; asaraar; canaad. 2. (*-rro, m.db*) Baratan huuriyo lagu tartamo.
- jikaar²** *f.mg1 (-ray, -rtay)* 1. Xaqiiq jirta ka murmid. 2. Ku j.: Qof inuu wax sameeyo ku khasbid.
- jikaarid** *m.f.db eeg jikaar².*
- jikaartamid** *m.f.db eeg jikaartan². ld jikaartan¹ (2).*
- jikaartan¹** *m.l* 1. Murminda xaqqiyo jirta laga murmo. 2. *ld jikaartamid.*
- jikaartan²** *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Xaqiiq jirta ka murmid.
- jiko** *m.db (-ooyin, m.)* 1. Qolka cunnada lagu kariyo. 2. Dumarka ka tirsan gaboo-leyda.
- jil¹** *m.l* 1. Daliigo suun ah oo dhigaha lagu maro. 2. Qayb, miilo. 3. Lo' bulsho ah. 4. Jurmi nafley. 5. *ld jilid.*
- jil²** *f.g1 (-ilay, -ishay)* 1. Wadaaddo ama ardo quraan, muddo quardin. 2. Muuqaal iyo falahaan wax isaga dhigid. 3. (*riw.*) Cid dhaajin.
- jilaa** *m.l (riw.)* Qof metela ruwaayadaha, filimada iwm. *ld jile.*
- jilacsan** *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld jilicsan.*
- jilacsanaan** *m.db ld jilicsanaan.*
- jilacsanaansho** *m.l/ld ld jilicsanaan.*
- jilan** *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* Qof cid kale la nool ahaansho; qof cil la siyo.
- jilay** *m.l (-yo, m.db)* Dheri jajabay jabkiis.
- jilayn** *m.f.db eeg jilee. ld jilays.*
- jilays** *m.l ld jilayn.*
- jilaysad** *m.l ld jilaysasho.*

jlaysan¹ *f.mg1* (-smay, -santay; -smi)
Wadaan wax aad u buuxa noqosho.

jlaysan² *f.mg4* (-snaa, -snayd) Wadaan iwm
wax aad u buuxa ahaansho.

jlaysasho *m.f.dh eeg* jlayso. *ld* **jlaysad**, **jlaysi**.

jlaysi *m.l ld* **jlaysasho**.

jlaysmid *m.f.dh eeg* jlaysan¹.

jlaysnaan *m.f.dh eeg* jlaysan². *ld* **jlaysnaansho**.

jlaysnaansho *m.l/dh ld* **jlaysnaan**.

jlayo *f.g3* (-stay, -satay) Wadaan biyo ka
buuxsasho.

jilbad *m.db* (-do, *m.l*) Siyaakhad qalin ka
samaysan oo haweenku qoorta ku xirtaan.

jilbajabsad *m.l ld* **jilbajabsasho**.

jilbajabsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax jilba
jabsaday ahaansho (qof).

jilbajabsanaan *m.f.dh eeg* jilbajabsan. *ld*
jilbajabsanansho.

jilbajabsanaansho *m.l ld* **jilbajabsanaan**.

jilbajabsasho *m.f.dh eeg* jilbajabso. *ld*
jilbajabsad, **jilbajabsi**.

jilbajabsi *m.l ld* **jilbajabsasho**.

jilbajabso *f.mg3* (-saday, -satay) Qof jilbaha
iyo faraha ku fariisasho.

jilbajoog¹ *m.l* Istaagga jilbaha lagu istaago.

jilbajoog² *f.mg1* (-gay, -gtay) Cid jilbo isku
taagid.

jilbajoogid *m.f.dh eeg* jilbajoog².

jilbajoogsad *m.l ld* **jilbajoogsasho**.

jilbajoogsasho *m.f.dh eeg* jilbajoogso. *ld*
jilbajoogsad, **jilbajoogsi**.

jilbajoogsi *m.l ld* **jilbajoogsasho**.

jilbajoogso *f.mg3* (-saday, -satay) Qof jilba ku
istaagid.

jilbajooji *f.g2* (-iyay, -isay) Cid jilbaha ku
istaajin.

jilbajoojin *m.f.dh eeg* jilbajooji. *ld* **jilbajoojis**.

jilbajoojis *m.l ld* **jilbajoojin**.

jilbaysan *f.mg4* (-snaa, -snayd) *ld* **jedbaysan**.

jilbaysnaan *m.dh ld* **jedbaysnaan**.

jilbaysnaansho *m.l ld* **jedbaysnaan**.

jilbee *f.g2* (-beeyay, -beysay) Wax jilbo la
dhicid.

jilbeyn *m.f.dh eeg* jilbee.

jilbis *m.l* Halaq aad u madow oo waabaayo
daran leh.

jilbo *m.dh ld* **jidbo**.

jilboo *f.mg3* (-ooday, -ootay) *ld* **jidboo**.

jilbood *m.l ld* **jidboot**.

jilcan *f.mg4* (-naa, -nayd) 1. Wax la jilciyey
ahaansho. 2. Wax jileec ka muuqdo
ahaansho.

jilcanaan *m.f.dh eeg* jilcan. *ld* **jilcanaansho**.

jilcanaansho *m.l/dh ld* **jilcanaan**.

jilci *f.g2* (-iyay, -isay) 1. Wax jileec ka dhigid.
2. Wax sahal ka dhigid.

jilcid *m.f.dh eeg* jilic.

jilcin *m.f.dh eeg* jilci.

jilciso *f.g3* (-stay, -satay) *ld* **jilciso**.

jildi¹ *m.l* (-yo, *m.dh*) Galka buugta iyo
kutubta dusha looga daahaaro. *ld* **jaldi¹**,
jeldi¹.

jildi² *f.g1* (-iyay, -iday; -iyi) Buug ama kutub
gal dusha uga daahaarid. *ld* **jaldi²**, **jeldi²**.

jildin *m.dh ld* **jildiyid**.

jildis *m.l ld* **jildiyid**.

jildisasho *m.f.dh eeg* jildiso. *ld* **jaldisasho**,
jeldisasho, **jaldiyasho**, **jeldiyasho**, **ji**

jildiso *f.mg3* (-stay, -satay) Kitaab, buug iwm
jildi u yeelasho. *ld* **jaldiso**, **jeldiso**, **jaldiyo**,
jeldiyo, **jilayo**.

jildiyasho *m.dh ld* **jilasasho**.

jildiyid *m.f.dh eeg* jildi². *ld* **jaldiyid**, **jeldiyid**,
jildin, **jildis**.

jildiyo *f.g3* (-yaday, -yatay) *ld* **jildiso**.

jilee *m.l ld* **jilaa**.

jilee *f.g2* (-leeyay, -laysay) 1. Wadaan biyo ka
buuxin. 2. Abaabulid (cayaar).

jileec *m.l* 1. Adkaan la'aan; fudayd; debec.
2. Karti iyo awood-darro cid ka muuqata.

jilib¹ *m.l* (-lbo, *m.l*) Meesha shanshada iyo
bawdada dadku iska galaan. 2. Buur yar. 3. (-
byo, *m.dh*) Qayb ka mid ah qolooyin wada
dhashay. 4. (-byo, *m.dh*) Bir yar oo caarad
godan leh oo kalluunka lagu dabo; maqaalin.
5. J. u dhig; qof ama wax iska daaficid.
6. Jilbaha u dhig; qof ama wax iska dhicin.

jilib² *m.dh* Dhul yar, bannaan oo degaan ku
habboon.

jilibdhig¹ *m.l* 1. Caabbinta cadaw si adag la
isga caabbiyo. 2. *ld* **jilibdhigid**.

jilibdhig² *f.mg1* (-gay, -gtay) U j.: cadaw si
adag u caabbiyid.

jilibdhigasho *m.f.dh eeg* jilibdhigo.

jilibdhigid *m.f.dh eeg* jilibdhig². *ld* **jilibdhig¹**
(2).

jilibdhigo *f.mg3* (-gtay, -gatay) U j.: arrin si
deggan uga baaraanddegid.

jiliblaab *m.l* 1. Fariisinta hal, in rati abaahiyo
loo faariisiyo. 2. Nasasho yar oo lagu
daalgooyo.

jilibxir¹ *m.l* 1. Hab geela xarig bowdada iyo
cududda la isaga xiro si uusan u baxsan ama
meel fog u aadin. 2. Duco loo akhriyo xoolo
ama carruur dhuntay, si aysan meel fog u
aadin. 3. Hanti la siyo cid hawl loo dirsaday.
4. Xoolo in caano laga maalo awgood guriga
loogu ilaliyo. 5. *ld* **jilibixirid**.

jilibxir ² <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> 1. Xoolo ama carruur dhuntay si aysan u fogaan duco u akhrin. 2 . Geel si uusan u baxsan dhudhunka iyo cududda isaga xirid.	jillaafid <i>m.db ld jallaafid.</i>
jilibxiran <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd)</i> 1. Geel wax dhudhunka la isga xirey ahaansho. 2. Xoolo iyo ilmo dhumay wax duco loo akhriyay ahaansho.	jillaaflo <i>m.db ld jallaaflo.</i>
jilibxirid <i>m.f.db eeg jilibxir². ld jilibxir¹ (5).</i>	jillab <i>m.l (bot.)</i> Geed nagaarka ka mid ah oo aan qodax lahayn oo geelu daaqo, weelasha caanahana lagu deebiyo.
jilibxirnaan <i>m.f.db eeg jilibxiran. ld jilibxirnaansho.</i>	jillad <i>f.g1 (-day, -dday) ld jelled.</i>
jilibxirnaansho <i>m.l/db ld jilibxirnaan.</i>	jilladad <i>m.l ld jalladasho.</i>
jilic <i>f.mg1 (-cay, -cday; -lci)</i> 1. Wax aan adkayn noqosho. 2. Nafley wax awood-diisa iyo xooggiisu isdhimay noqosho.	jilladan ¹ <i>f.mg1 (-dmay, -dantay) ld jalladan¹.</i>
jilicsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> 1. Wax aan adkayn ahaansho. 2. Nafley wax awood-diisa iyo xooggiisu isdhintay ahaansho. <i>ld jilacsan.</i>	jilladan ² <i>f.mg4 (-dnaa, -dnayd) ld jalladan².</i>
jilicsanaan <i>m.f.db eeg jilicsan. ld jilacsanaan, jilacsanaansho, jilicsanaan-sho.</i>	jilladasho <i>m.db ld jalladasho.</i>
jilicsanaansho <i>m.l/db ld jilicsanaan.</i>	jilladid <i>m.db ld jelledid.</i>
jilicsasho <i>m.f.db eeg jilicso.</i>	jilladmid <i>m.db ld jalladmid.</i>
jilicso <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> Wax jileec ka dhigasho. <i>ld jilicso.</i>	jilladnaan <i>m.db ld jalladnaan.</i>
jilid <i>m.f.db eeg jil². ld jil¹ (5).</i>	jilladnaansho <i>m.l/db ld jalladnaan.</i>
jilif <i>m.db (-lfo, m.l)</i> Qolofta sare ee geedaha.	jillado <i>f.g3 (-atay, -adatay) ld jallado.</i>
jilif <i>f.g1 (-ilay, -ishay) ld gilgil.</i>	jillaw <i>m.db Mayraxda adag ee u dhexeysa qolofta iyo mullaaxda geedka.</i>
jilijlid <i>m.db ld gilgilid.</i>	jilleey <i>m.db (-yo, m.db)</i> Dad, lo' aan reerkeedii la joogin haya; bulsho.
jiljilo <i>f.g3 (-laday, -latay)</i> Geed iwm si ay miro uga soo daatan ruxruxasho.	jilliin-sagaaro <i>m.l Ilmaha sagaarada (lab dheddigba); jiis.</i>
jillaab ¹ <i>m.db</i> 1. Hab loo ugaarsado kalluun-ka. 2. Qalabka wax lagu dabo. 3. <i>ld jillaabid.</i>	jilnaan <i>m.f.db eeg jilan. ld jilnaansho.</i>
jillaab ² <i>f.g1 (-bay, -btay)</i> Kalluun dabid.	jilnaansho <i>m.l/db ld jilnaan.</i>
jillaabad <i>m.l ld jillaabasho.</i>	jilqab <i>m.l Dhul dihin oo aan dhirtiisa weli la jarin.</i>
jillaabasho <i>m.f.db eeg jillaabo². ld jillaabad, jillaabo¹.</i>	jimaad <i>m.l Da'; eyni.</i>
jillaabit <i>m.f.db eeg jillaab². ld jillaab¹ (3).</i>	jimayn <i>m.f.db eeg jimee.</i>
jillaabo ¹ <i>m.db ld jillaabasho.</i>	jimbac ¹ <i>m.l 1. (bot.) Nooc geedgaabka ka mid ah oo laamo dhuudhuuban leh oo aan qodax lahayn oo caraf gaar ah leh. 2. ld jimbicid.</i>
jillaabo ² <i>f.g3 (-btay, -batay)</i> Kalluun dabasho.	jimbac ² <i>f.mg1 (-cay, -cday; -bici)</i> Wax dhinac u leexin.
jillaad ¹ <i>m.l ld jallaad¹.</i>	jimbacad <i>m.l ld jimbacasho.</i>
jillaad ² <i>f.g1 (-day, -dday) ld jallaad².</i>	jimbacan ¹ <i>f.mg1 (-cmay, -cantay; -cmi)</i> Wax la jimbacay noqosho.
jillaadad <i>m.l ld jallaadasho.</i>	jimbacan ² <i>f.mg4 (-cnaa, -cnayd)</i> Wax dhinac u leexsan ahaansho.
jillaadan ¹ <i>f.mg1 (-dmay, -dantay) ld jallaadan¹.</i>	jimbacmid <i>m.f.db eeg jimbacan¹.</i>
jillaadan ² <i>f.mg4 (-dnaa, -dnayd) ld jallaadan².</i>	jimbacnaan <i>m.f.db eeg jimbacan². ld jimbacnaansho.</i>
jillaadasho <i>m.db ld jallaadasho.</i>	jimbaco <i>f.mg3 (-cday, -catay)</i> Wax dhinac u leexsasho.
jillaadid <i>m.db ld jallaadid.</i>	jimbici <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Wax dhinac u leexin.
jillaadmid <i>m.db ld jallaadmid.</i>	jimbicid <i>m.f.db eeg jimbac². ld jimbac¹ (2).</i>
jillaadnaan <i>m.db ld jallaadnaan.</i>	jimbicin <i>m.f.db eeg jimbici.</i>
jillaadnaansho <i>m.l/db ld jallaadnaan.</i>	jimcabarqadle <i>m.db ld jimcobarqadle.</i>
jillaado <i>f.g3 (-aatay, -aadatay) ld jallaado.</i>	jimce <i>m.l ld jamce.</i>
jillaaf <i>f.g1 (-fay, -ftay) ld jallaaf.</i>	jimci <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> 1. Si naxariis iyo turaal leh qof jirka ugu duugduugid. 2. Harag jilcin.
jillaafee <i>f.g2 (-feeyay, -feysay) ld jillaaf.</i>	jimcin <i>m.f.db eeg jimci.</i>
jillaafeyn <i>m.db ld jallaafid.</i>	jimco <i>m.db ld jamce.</i>

jimcoabarqadle *m.db* Xaflad weyn oo roobdoon ah oo lagu sameeyo siyaarada Sh. Yuusuf Al-Kowneyn. *ld* **jimca-barqadle.**
jimcoon *f.mg4* (-naa, -nayd) Xilli wax aan dhibaato badanlahayn ahaansho.
jimcoonaan *m.f.db* *eeg* jimcoon. *ld* **jimcoonaansho.**
jimcoonaansho *m.l/db* *ld* **jimcoonaan.**
jimee *f.g2* (-meeay, -maysay) Laba wax ama ka badan isla ekaysiin.
jimeysad *m.l* *ld* **jimeysasho.**
jimeysan *f.mg4* (-snaa, -snayd) Wax laysla ekeysiiy ahaansho (laba wax ama ka badan).
jimeysasho *m.f.db* *eeg* jimeyso. *ld* **jimeysad, jimeysi.**
jimeysi *m.l* *ld* **jimeysasho.**
jimeysnaan *m.f.db* *eeg* jimeysan. *ld* **jimeysnaansho.**
jimeysnaansho *m.l/db* *ld* **jimeysnaan.**
jimeyo *f.g3* (-stay, -satay) Laba wax ama ka badan isla ekeysasho.
jimic *m.l* 1. Naxariis; kaalmo; turaal; jixinjix. 2. Sidkiisa dhammaad ku dhowyahay (xoolo); habaasiyey.
jimicdarro *m.db* Jimci la'aan; naxariisdarro.
jimicsad *m.l* *ld* **jimicsasho.**
jimicsasho *m.f.db* *eeg* jimicso. *ld* **jimicsad, jimicsi.**
jimicsi¹ *m.l* *ld* **jimicsasho.**
jimicsi² *m.l* 1. Oogo daashay ama curuqday oo la kala bixbixiyo. 2. Hab gaar ah oo loogu talaggalay in oogada, siiba muruqyada, lagu dhiso oo lagu adkeeyo.
jimicos *f.mg3* (-saday, -satay) Jimicsi samayn.
jimiimic¹ *m.l* 1. Cod geelu sameeyo marka uu diyaarka u yahay in laliso. 2. Rabitaan oo doonis jacayl ku jiro.
jimiimic² *f.mg1* (-cay, -cday) 1. Geel jimiimic samayn. 2. Wax jacayl loo qabo samayntooda doonis.
jimiimicid *m.f.db* *eeg* jimiimic².
jimirric¹ *m.l* Naxariis; turaal; jimiimic.
jimirric² *f.mg1* (-cay, -cday) U j.: cid naxariis iyo turaal u gelid.
jimirrid *m.f.db* *eeg* jimirric².
jimlad *m.db* *ld* **jimlo.**
jimlee *f.g2* (-leeyay, -leysay) 1. Tiro xisaabeed isku darid. 2. Badeeco jimlo u gadasho. *ld* **jamlee, jumlee.**
jimley *m.f.db* *eeg* jimlee. *ld* **jamleyn, jamleys, jimleys, jumleyn, jumleys.**
jimleys *m.l* *ld* **jimleyn.**
jimleysad *m.l* *ld* **jimleysasho.**

jimleysasho *m.f.db* *eeg* jimeyso. *ld* **jamleysad, jamleysasho, jamleysi, jim-leysad, jimle jimeysi** *m.l* *ld* **jimleysasho.**
jimleyso *f.g3* (-stay, -satay) 1. Wax si jumla ah u gadasho. 2. Xisaab isku darsasho. *ld* **jamleyso, jumleyso.**
jimlo¹ *m.db* Badeeco isku nooc ah, badan oo laysku iibrido.
jimlo² *m.db* (xis.) Tiro xisaabeed oo laysu geeyey wadarteeda. *ld* **jamlo, jimlad, jumlad, jumlo.**
jin¹ *m.l* 1. Uun Eebbe oo ka duwan malaa'igta iyo Aadamiga, isugu jira caasi iyo caabud oo dadku uusan arki karin. 2. J. ah: wax isla eg. 3. J. ah: Qof dhib badan.
jin² *m.db* (-imo, m.) Dhudhunka gacanta geestiisa calaacasha xigta.
jinaab *f.mg1* (-bay, -btay) Qof hurdaya shahwo siii dayn. *ld* **junow², junub², junuub², junuun²**
jinaabid *m.f.db* *eeg* jinaab. *ld* **junoobid, junubid, junuubid, junuunid.**
jinaabo *m.db* Qubays ku waajiba qof shahwo ka timid. *ld* **janaabo, junow¹, junub¹, junuub¹.**
jinaad *m.l* Ballaar; dhumuc; qiro; jurmi.
jinaaso *m.db* *ld* **janaaso** (3).
jinac *m.l* Cayayaan yaryar oo jaadad badan u kala baxa oo magangooyaha ka yar quraanyadana ka weyn; jirac. *ld* **jirac.**
jinaaq *m.l* Bir yar oo qadhabi ah oo ragga gadhmadowga ah cirradu ku siibsiibo.
jinaw *m.l* (-jinaw, m.db) 1. Geedquwaax dheer oo cufan, caleen dhanaan oo la cuno leh. 2. J. ah: caano oo dhanaan noqday.
jinbad *m.l* *ld* **jinbasho.**
jinbasho *m.f.db* *eeg* jinbo². *ld* **jinbad.**
jinbo¹ *m.l* Awr madax adag oo aan la xiriiri karin.
jinbo² *f.mg3* (-baday, -batay) Awr xiriiri goosasho; xiriirfuro.
jinfo *m.db* Bir dhuubar oo gadaal uga jirta samayada waranka.
jinjin *m.db* *ld* **jijin.**
jinjingarayn *m.f.db* *eeg* jinjingaree.
jinjingaree *f.g2* (-reeyay, -reysay) Turub la qaybinayo isla ekeysiiin.
jinjingaro *m.db* Isla ekeysiinta turub la qaybinayo la isla ekeysiiyo.
jinni *m.l* 1. Ilwaad; bilic. 2. (-ijo, m.db) *ld* **jin 1 (1).**
jinnoole *m.l* (-layaal, m.l/db) Qof waalan ama caro badan.
jinqay *m.l* Jiis caane-nuug kobcay ah.

- jinsi¹** *m.l (-iyo, m.db)* 1. Asal nafley ka soo jeedo. 2. Cayn; nooc; jaad.
- jinsi²** *m.l (-iyo, m.db) (nax.)* Dabeecadaha kala duwan ee leh shakhsiyaa ama noolayaal isku dir ah (lab iyo dheddig).
- jinsiyad** *m.db (-do, m.l)* Dhalasho qaran ee cidi leedahay.
- jinsiyadlaawe** *m.l (-wayaal, m.l/db)* Qof aan dhalasho qaran lahayn.
- jiq** *m.db* Meel geedo badan oo aan la dhex mari karin; hawd.
- jiqil** *m.l ld jaqal.*
- jiqinjiqis** *m.db* Meel dhir badan oo aan la mari karin; jiq.
- jiqjiq** *m.l.kh* J. ah: wadiiqo yar oo ciriiri ah.
- jir¹** *m.l (-rar, m.l)* 1. Oogada dadka. 2. Roob badan oo habeen da'a.
- jir²** *f/g/mg1 (-ray, -rtay)* 1. (*f.g*) Meel ku maqnaansho. 2. (*f.g*) Nafley iwm mudda noolaan. 3. (*f.g*) Wax sugnaantooda hubid. 4. (*f.mg*) La j.: xoolo ilaalim. 5. (*f.mg*) La j.: cid la socosho ama la joogid. 6. Jirtoo: waa yahay ee.... Tus. "Naahoy, jirtoo hadduu aabbahaa dhul kala dillacay isku kabi karayo waa nin rag ah, hayeeshee aniga meesha aabbahay joogo dhulkuba kama kala dillaaco!". 7. Iska j.: Ka digtoonow! 8. Shay intuu ka fogyahay shay kale.
- jiraa** *m.l* Wan gaboobay oo aan xoog iyo baruur midna u harin.
- jiraab** *m.l (-bo/-byo, m.db)* 1. Kolay harag ama wax kale ka samaysan oo cuntada miraha ah lagu gurto. 2. Konton (50) kiilo oo timir ah oo jiraab caw ka samaysan ku jirta.
- jiraal** *m.l ld jirid.*
- jurac** *m.l ld jinac.*
- jurbe** *m.l* Nooc cawska ka mid ah oo lo'du aad ugu naaxdo.
- jirdabixi** *f.g2 (-iyay, -isay)* Geed si uusan dib ugu soo fufin xididkiisa siibid.
- jirdabixin** *m.db eeg jirdabixi. ld jirdabixis.*
- jirdabixis** *m.l ld jirdabixin.*
- jirdeys** *m.l (-syo, m.db)* Xarig dawlis ah oo aad loo tidcay.
- jirdil** *m.l (taar.)* Xad ciqaab oo lagula dhaqmo koox, ama qof kale si xaq daro iyo xad gudub, sababo siyaasadeed ama mid diineed.
- jirdobixin** *m.db ld jirdabixin.*
- jire** *m.l* Ilaah; Eebbe.
- jiri** *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Nafley roob ka okorin. 2. Jeri.
- jiribaa** *m.l* Cayayaan yaryar, duula, cadaad-ka fuula oo xilliga kaliisha qayliya.
- jirid** *m.db eeg jir². ld jirrid.*
- jiriibbamid** *m.f.db eeg jirriibban². ld jir-riban¹ (2).*
- jiriibban¹** *m.l* 1. Hadal hagag ah oo laysku celceliyo. 2. *ld jirribamid.*
- jiriibban²** *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Hadal hagag ah isku celcelin.
- jiriid** *m.l (-ddo, m.db)* Lafta daanka ee dhegta ka hoosaysa.
- jiriiddee** *f.mg2 (-deeyay, -deysay)* Jiiriddada buurid; hadba jirrid muujin.
- jiriideyn** *m.f.db eeg jiriiddee.*
- jiriido** *m.db* Shay raandhiis leh oo loo aayo.
- jiriir** *m.db.u ld jariir.*
- jiriircaysan** *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax jiririco hayso ahaansho.
- jiriircaysnaan** *m.f.db eeg jiriircaysan. ld jiriircaysnaansho.*
- jiriircaysnaansho** *m.l/db ld jiriircaysnaan.*
- jiriirico** *m.db* Firiiric yaryar oo daldaloollada oogada ka soo yaaca kolka dhaxan iwm la dareemo.
- jiriiricoo** *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Jiriirico dareemid.
- jiriiricood** *m.f.l eeg jiriiricoo.*
- jirin** *m.f.db eeg jiri.*
- jiriiriq** *m.db.sh.r* Cod ay sameeyaan xaya-waanka iyo cayayaanka qaarkood. J. dheh: jiriiriqleyn. *ld jirriq.*
- jiriiriqlee** *f.mg2 (-leeyay, -leysay)* Jiririq samayn.
- jiriiriqleyn** *m.f.db eeg jiriiriqlee.*
- jirjir** *m.l* 1. Dhabarka dadka iyo nafleya kale. 2. Labada dhinac ee feeraleyda midkood. 3. Mindi iwm dhinaca wax gooya, ma ahee dhinaca kale. 4. Webi, beer iwm gawgoo-da.
- jirjirree** *f.mg2 (-reeyay, -reysay)* 1. Dhabar u seexasho. 2. Dhabar u dabaalasho. 3. Qof hadba dhinac isu rogid.
- jirjirreyn** *m.f.db eeg jirjirree.*
- jirjirroole** *m.l* 1. Nafley yar afar addin iyo dabo dheer leh oo hadba meesha ay joogto midabkeeda yeelata; roor; geeldhugeeye. 2. J. ah: Qof isbedbedel badan.
- jirme** *m.l (bot.)* Geedgaab, qodax yaryar iyo caleemo balballaaran leh, dhulka buuralay-da ah ka baxa oo qoloftiisa wax lagu aslado. *ld jirmo.*
- jirmi** *m.l ld jurmi.*
- jirmo** *m.db ld jirme.*
- jirnac¹** *m.l* Dhul goof noqday.
- jirnac²** *f.mg1 (-cay, -cday)* Dhagax dubnadeed oo wejiga lagu ciyaro dhinac saddex dhibcood ku leh, dhinaca kalena shan. *ld banji-bisaliim, biish-bisaliim, saliim-bibiish.*

jirnax¹ *m.l ld jiirnax¹.*

jirnax² *f.mg1 (-xay, -xday) ld jiirnax².*

jirnidic *m.db eeg jirnac².*

jirniin *m.l* 1. Abuuritaanka ay wax abuu-ranyihiin. 2. Habka xoolaha loo ilaaliyo. *ld jirriin.*

jirnixid *m.db eeg jirnax².*

jirraaq¹ *m.l.kh J. ah:* qof sakaraad ah oo naftu dhibayso.

jirraaq² *f.mg1 (-qay, -qday)* Qof sakaraad ah oo naftu dhibayso noqosho.

jirraaqid *m.f.db eeg jirraaq². ld jirraaqis.*

jirraaqis *m.db ld jirraaqid.*

jirraaqo *m.db (c.naf)* Nooc ka mid ah quraanyada waaweyn, madmadow, madax-yo waaweyn oo raxanraxan u socota; buu-lallo.

jirrab¹ *m.l* 1. Dhibaato badan. 2. J. ah: meel maritaankeedu dhib yahay. 3. J. ah: qof dhiblow ah. 4. Tijaabo. 5. *ld jirrabid.*

jirrab² *f.g1 (-bay, -btay)* 1. Cid dhibaato gaarsiin. 2. Ku j.: cid wax ku qasbid. 3. Wax tijaabin.

jirrabaad *m.l* Dhibaato weyn.

jirraban¹ *f.mg1 (-bmay, -bantay; -bmi)* Wax jirrab la mariyey noqosho.

jirraban² *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* Wax jirrab la mariyey ahaansho.

jirrabid *m.f.db eeg jirrab². ld jirrab¹ (5).*

jirrabmid *m.f.db eeg jirraban¹. ld shirrab-mid.*

jirrabnaan *m.f.db eeg jirraban². ld jirrab-naansho.*

jirrabnaansho *m.l/dh ld jirrabnaan.*

jirran *f.mg4 (-naa, -nayd)* Nafley wax jirro hayso ahaansho.

jirranaan *m.f.db eeg jirran. ld jirranaansho.*

jirranaansho *m.l/dh ld jirranaan.*

jirrasho *m.f.db eeg jirro².*

jirri *m.db ld jarri.*

jirrid *m.db (-do, m.l)* Qaybta hore ee geedka ee xiddiddada ka sarraysa; sal; gun.

jirrid-maskaxeed *m.l (-dyo, m.db) (daaw.)*

Qaybta maskaxda ee ka kooban maskax dambeed, maskax dhexaad iyo boonas. Waxay u egtayah kuna xidhiidhsantahay xangullah. Maskax dhexaadku waxay xukuntaa isuna keenta falnaqyada, sida neefashada kuwaas oo ka yimaada xarumaha sare ee maskaxda iyaga oo sii mara marinno dareenwade oo wada shaqceya.

jurriin *m.l ld jirniin.*

jiriinsii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Wax abuurid.

jiriinsiin *m.f.db eeg jiriinsii.*

jirriq *m.l/dh.sh.r ld jirriq.*

jirriqaa *m.l (c.naf)* Cayayaan kabajaaga la bah ah oo afar lugood iyo baalal adag leh, dooggana cuna; warriiq.

jirriqjirriqlee *f.mg2 (-leeyay, -leysay)* Ilko isku lisid; jirriq samayn.

jirriqjirriqleyn *m.f.db eeg jirriqjirriqlee.*

jirriqsad *m.l ld jirriqsasho.*

jirriqsasho *m.f.db eeg jirriqso. ld jirriqsad, jirriqsi.*

jirriqsi *m.l ld jirriqsasho.*

jirriqso *f.mg3 (-saday, -satay)* Ilko isku xoqid.

jirro¹ *m.db (-ooyin, m.l)* Isbeddel ku dhaca xubnaha jirka nafleyda oo wax u dhima caafimaadkooda; bugto; fayoobi la'aan; cudur; xanuun.

jirro² *f.mg3 (-raday, -ratay)* Isdbeddel ku dhaca xubnaha jirka nafleyda oo wax u dhima caafimaadkooda la kulmid; bukasho; xanuunsasho.

jirro-dhimireed *m.l (-ooyin ..., m.l) (daaw.)* Isbeddel ku dhaca mid ama wax ka badan ee hawlaha dhimirka (sida caadifiyadda, dareenka, xasuusta iyo fakarka), taas oo u keenta silic bukaanka iyo dadka kaleba.

jirroole *m.l (-layaal, m.l/db)* Qof aan caafimaadkiisu wanaagsanayn; qof jirro badan.

jirrow *m.l* Biyo culus dhano ah oo geela u fican.

jirsad *m.l ld jirsasho.*

jirsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax roob laga asheeriye ahaansho.

jirsanaan *m.f.db eeg jirsan. ld jirsanaansho.*

jirsanaansho *m.l/db ld jirsanaan.*

jirsasho *m.f.db eeg jirso. ld jirsad, jirsi.*

jirsi *m.l ld jirsasho.*

jirsi *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Nafley roob meel dhisan ka gelin; okorin; asheerin.

jirsiin *m.f.db eeg jirsi. ld jirsiis.*

jirsiis *m.l ld jirsiin.*

jirso *f.g/mg3 (-saday, -satay)* 1. (*f.g*) Roob meel dhisan ka gelid. 2. (*f.mg*) U j.: meel ama wax in qiyas ah ka durugsanaan.

jirtoo *m.l eeg jir 2 (6).*

jirxumaan *m.f.db eeg jirxun. ld jirxu-maansho.*

jirxumaansho *m.l/db ld jirxumaan.*

jirxumayn *m.f.db eeg jirxumee. ld jirxu-mays.*

jirxumays *m.l ld jirxumayn.*

jirxumeec *f.mg2 (-meeyay, -maysay)* U j.: Weji aan furfurnay iyo caro cid u muujin.

jirxumo *m.db* 1. Caato iyo nafaqadarro nafley jirkeeda ka muuqata. 2. Adkaysi la'aan uu jir u leeyahay difaaca cudurrada maqaarka.

jirxun *f.mg4 (-umaa, -umayd)* 1. Wax caato iyo nafaqdarro hayso ahaansho. 2. Wax camal xun ahaansho (qof). 3. Wejiturub iyo caro layska muuijiyo, si cid lagu fogeeyo.

jisaar *m.l ld jasaar.*

jisaarnimo *m.dh ld jasaarnimo.*

jisad *m.dh ld jiso.*

jisaddarro *m.dh Abaaldarro.*

jisadkaddare *m.l ld jisakaddare.*

jisakaddare *m.l* Abaalkii loo galay, wax xun ku guda (qof); qfkii wanaag u gala, ka abaaldhaca. *ld jisadkaddare.*

jiscimasho *m.f.dh ld jicsimasho.*

jiscimaysan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax jiscin leh ahaansho (wadaan).

jiscimaysnaan *m.f.dh eeg jiscimaysan.* *ld jiscimaysnaansho.*

jiscimaysnaansho *m.l/dh ld jiscimaysnaan.*

jiscimee *fg2 (-meeyay, -meysay)* Wadaan jiscin u yeelid.

jiscimid *m.f.dh eeg jiscin².*

jiscimo *fg3 (-intay, -imatay)* *ld jicsimo.*

jiscin *m.l.u 1. ld jicsin.* Cuntada loo qaato safar ama socdaal; Sahay. 2. (*-mo, m.dh*) Xargaha wadaanta siddada looga dhigo midkood.

jiscin *fg1 (-imay, -intay; -imi)* Cunto safar ama socdaal loo qaato cid siin.

jisoo *m.dh* Aabaal marinta uu ka mutaysto qof fal uu sameeyey. *ld jisad.*

jisayd *m.dh ld jisyoo.*

jisyo *m.dh* Canshur muslinku ka qaadi jirey dadka ehelu kitaabka ah sida Kirishaanka iyo Yuhudda. *ld jisyad.*

jitaabi *fg2 (-iyay, -isay)* Wax imtaxaanid. *ld tijaabi.*

jitaabin *m.f.dh eeg jitaabi.* *ld jitaabis, jitaabo, tijaabin, tijaabo.*

jitaabis *m.l ld jitaabin.*

jitaabo *m.dh ld jitaabin.*

jito *m.dh* Caano baq noqday.

jix *m.dh ld kix.*

jixi *f.mg2 (-iyay, -isay)* U j.: dibi, dibi kale guulid.

jixin *m.f.dh eeg jixi.*

jixinjix¹ *m.l* 1. Naxariis; raxmad. 2. *ld jixinjixid.*

jixinjix² *f.mg1 (-xay, -xday)* U j.: cid naxariis u yeelasho.

jixinjixid *m.f.dh eeg jixinjix².* *ld jixinjix¹ (2).*

jiyoofisiko *m.dh* Barashada dariiqadaha fisikeed ee la xiriira dhismaha dhulka. Barashadaasi waa mid la xiriirta oogada dhulka, gibilka, iyo biyooleyda.

jocor *m.l (-rro, m.dh)* 1. Subagga ka baxa caanaha geela. 2. Bocor; halcun; cudh.

johor¹ *m.l (-rro, m.dh)* Dibi ama orgi fil weyn oo caato ah.

johor² *m.dh (-rro, m.dh)* Wasaq, jilif iwm oo ay yeelato oogada dadka. *ld joxor.*

johorad *m.dh ld jawharad.*

jolob *m.dh* In yar caano, badar, biyo iwm ah.

joodari *m.l (-iyo, m.dh)* Gal weyn oo maro ah oo sariirta dherer la eg oo inta waxyaalo jilicsan sida cudbi, dhogor, isboonyo iwm laga buuxsho si gaar ah loo tolo, sariiraha la saaro oo lagu kor sexdo; koodari; kashkaash. *ld goodari.*

joof *m.l (-faf, m.l)* Timo adag oo taagttaagan.

joog ekeeye *m.l (-yayaal, m.l/dh)* Xarriiq isku xira meelaha jooggoodu isku mid yahay ee ka sarreya bad lasimanta.

joog *m.l* 1. Cabbirka dherer ee wax taagani leeyihiin. 2. (*-gag, m.l*) Dhar ama kabo mar la isu qaadan karo. 3. *ld jeeg (1)*. Weel bir ama macdan ka samaysan, siddo iyo dabool leh oo wax lagu shubto.

joog *m.l (juqr.)* Fogaanshaha qotonka ee ka sarreya celceliska bad la simanta laguna cabbiray mitirro ama cago.

joog *f.mg1 (-gay, -gtay)* 1. Meel ku nagaan. 2. Jirid; noolaansho.

joogajoog *m.l (-gayaal, m.l/dh)* 1. Socod aan la joogsanayn maalin dhan. 2. Taag-naan aan nasiino lahayn. 3. Cucub.

joogbeege *m.l (-gayaal, m.l/dh)* Qalab lagu cabbiro joogga dhulka.

jooggid *m.f.dh eeg joog².* *ld joogis.*

joogis *m.dh ld joogid.*

joogjoog *f.mg1 (-gay, -gtay)* Meel dan la'aan u joogid.

joogjooge *m.l (-gayaal, m.l/dh)* 1. Dhis maqaar, qoryo, iyo caws laga sameeyo oo qaab nirgood ama weylood leh oo la tuso hasha ama saca ilmihiisu dhinto, si uu u godlado. 2. Socod dheer oo aan nasiino lahayn oo maalin la socdo.

joogjoogid *m.f.dh eeg joogjoog.*

joogjooggle *m.l* 1. Roob aan kala go' lahayn oo habeenkii da'a. 2. Legdan laba qfoood oo kala xoog badan oo kan xoogga badani labadiisa gacmood laabto oo lugaha kaliya ku legdamo.

joogjoogsad *m.l ld joogjoogsasho.*

joogjoogsasho *m.f.dh eeg joogjoogso.* *ld joogjoogsad, joogjoogsi.*

joogjoogsi *m.l ld joogjoogsasho.*

joogjoogso *f.mg3 (-saday, -satay)* 1. Socod hadba meel istaadgid. 2. Ku j.: qof dhulka jiifa oo muruq hayo si turaal ah ugu istaadgid.

joogsad *m.l ld joogsasho.*

joogsasho *m.f.dh eeg joogso. ld joogsad, joogsi.*

joogsi *m.l 1. Astaan dhibic ah oo hadal dhan oo qoraal ah dhammaadkiisa lagu dhigo. 2. ld joogsasho.*

joogso *f.mg3 (-saday, -satay)* 1. Socod joojin. 2. Fadhi ka istaadgid.

joogtee *f.g2 (-teeyay, -teysay)* Fal si joogto ah u qabasho.

joogteyn *m.f.dh eeg joogtee.*

joogteyn-naytaroojiin *m.dh (kiim.)* Dariiqad kiimikeed taas oo naytaroojinta gibilku isu beddesho iskudhisyo orgaanik ah noolayaasha dhexdooda, ka dibna ay marto meertada naytroojiin. Kartida lagu joogteynayo naytaroojiinta waxa iska leh bakteriya aar ah.

joogto¹ *m.dh.kh 1. J. ah: wax aan isbeddel lahayn ama aan kala go'ayn. 2. Shaqaale hay'adeed oo aan maalin goosato ahayn.*

joogto² *m.dh (nax.)* Ammin faleed tilmaama fal dhacaya isla marka la joogo oo lagu dhawaqaqyo warka.

joohhaar *m.l* Mas if badani uurka uga jiro oo habeenkii inta la soo baxo ilayskeeda ku ugaarsado; masjoohaar.

joohaarad *m.dh* 1. Dhadax dubnadeed oo wejiga ciyarta loogu talaggalay labadiisa dhinac min afar dhibcood ku leh. 2. Wax if bixiya oo masjoohaarku habeenkii markuu ugaarsanayo soo tufo.

joohaar-bibanji *m.l (-iyo, m.dh)* Dhadax dubnadeed oo wejiga lagu ciyaro dhinac afar dhibcood ku leh, dhinaca kalena shan. *ld banji-bijoohaar, biish-bijoohaar, joohaar-bibiish.*

joohaar-bibiish *m.l (-shyo, m.dh) ld joohaar-bibanji.*

joohaar-bicaddaan *m.l (-nno, m.dh) ld caddaan-bijoohaar.*

joohaar-bidooh *m.l ld dooh-bijoohaar.*

joohaar-bisaliim *m.l (-myo, m.dh) ld saliim-bijoohaar.*

joohaar-bishiish *m.l (-shyo, m.dh)* Dhadax dubnadeed oo wejiga lagu ciyaro dhinac afar dhibcood ku leh, dhinaca kalena lix. *ld shiish-bijoohaar.*

joohaar-biyeeg *m.l (-gyo, m.dh) ld yeeg-bijoohaar.*

jooji *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax dhaqaaq ka celin. 2. Wax dhulka yaal istaajin. 3. Wax socday hakin.

joojin *m.f.dh eeg jooji. ld joojis.*

joojis *m.l ld joojin.*

joojiye *m.l (-yayaal, m.l/dh) (baay.)* Walax hoos u dhigta ama joojisa falgal uu xukumayo insaym.

joojiye falgal *m.l (-ayaal ..., m.l/dh)* Walax yareysa waxtarka kaalkaaliyaha, taas oo ah, dhakhsaha falgalka oo yaraada.

jookar *m.l* Warqad turubka ka mid ah oo marka iskaalada la ciyaarayo meel kasta oo warqad ka maqantahay buuxiya; maato.

jookh *m.l* 1. Nooc cimaamaadaha ka mid ah oo ragga madaxda ah iyo wadaaddadu madaxa ku duuban jireen. 2. Dhogor ama dun la midabeeeyey oo fardaha madaxa loo suro qurux awgeed.

joolaal *m.l (-llo, m.dh) ld salool.*

joolaalad *m.l (-dyo, m.dh) ld saloolad.*

joolaasho *m.dh eeg joolaalo.*

joolaalo *f.g3 (-laday, -latay)* Geed saloo-lasho.

joloji *m.l* Barashada qaabka iyo habdhiska dhulka. Barashadan waxaa ka mid ah walxaha uu ka koobanyahay dhulka, kala filiqsanaantooda, taariikhdooda, nolosha dhirta iyo xayawaanka ku nool ama ku noolaan jiray.

joome *m.l* Dibi weyn oo dhufaan ah; baqay.

joometeri *m.l (xis.)* Laan ka mid ah xisaabta oo lagu barto adkeyaal, dulo, xarriiqyo, xoodad, iyo baro ku yaalla dulalaati. Tusaale ahaan joometeriga waxa ay la xiriirtaa cabbiridda iyo xisaabinta xagallo u dhexeeya xarriiqyo toosan, astaamaha asasiga u ah goobooyinka iyo xiriirkha ka dhexeeya xarriiqyo iyo baro ku yaalla sallax.

joometeriga saafan *m.l (xis.)* Barashada shaxanno joometeriyeed iyo xoodad iyada oo la isticmaalayo habdhis kulan iyo habab aljebareed; joometeriga kaart.

joometeriga Yuklid *m.l (xis.)* Habdhis joometeri oo ku saleysan qeexo iyo dhardhaarro uu dejiyey xisaabyahankii giriigga ahaa "Euclid", kuna qoray buugga la yiraahdo "The Elements". Buuggisa koowaad waxa uu ka bilowdaa 23 qeexo oo ah nooca: "Bar waa mid aan qayb lahayn", "xarriq waa dherer aan ballal lahayn". Ka dibna waxa raaca 10 dharhdaarood oo "Euclid" uu u qaybiyey 5 fikrado wadaaga ah iyo weedho.

joonis *m.l* Cagaarshow.

joonyad *m.dh ld jawaan.*

joordi <i>m.l</i> Bilaale yar oo dhoob ka samaysan oo shaaha iyo bunka lagu cabbo.	jugeyn <i>m.f.dh</i> eeg jugee. <i>ld</i> jugeys , jukeyn , jukeys .
joqof <i>m.l ld</i> juquf .	jugeys <i>m.l ld</i> jugelyn .
joqfey <i>m.l</i> Boog aan dhaqso u raysan.	jugeysad <i>m.l ld</i> jugeyasho .
joqfsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> <i>ld</i> juqufsan .	jugeysasho <i>m.f.dh</i> eeg jugeyso. <i>ld</i> jugeysad ,
joqfsanaan <i>m.dh ld</i> juqufsanaan .	jugeysi, jukeysad , jukeysasho , jukeysi .
joqfsanaansho <i>m.lldh ld</i> juqufsanaan .	jugeysi <i>m.l ld</i> jugeyasho .
jornaal <i>m.l</i> (<i>-llo</i> , <i>m.dh</i>) 1. Wargeys. 2. Waraaqo meelaha ganacsiga wax looga duubto.	jugeyso <i>f.mg3 (-stay, -satay)</i> 1. Dhar la dhaqay baaf iwm gudihiisa ku garaacasho ama ku xafuujisasho. 2. Haad turub oo fas badan laga hayo degasho (ciyaar turub) <i>ld</i> jukeyso .
jowhar <i>m.dh ld</i> jawharad .	jugley <i>m.dh</i> (<i>bot.</i>) Shimbir weyn oo ay goroyada isku bahyihiin, oo aan duullimaad dheer samayn karin.
jowr ¹ <i>m.l ld</i> jawr¹ .	jugleyn <i>m.dh</i> (<i>daaw.</i>) Hirar cadaadis ah oo is daba joog ah oo dhix maraya halbowle waxaana keenay iskuororka hannaansan ee muruqa qolka bidix ee wadnaha, sidaas darteed waxay u dhigamaan xawliga garaaca wadnaha inta goor uu wadnuhu (garaaco/daqiqaddiiba) waxa si sahal ah looga dareemi karaa halbowlayasha meel soke ku yaal, sida halbowlaho kalka dibadeed ee tagoogta (radial artery) ama halbowlaho luqunta (karotid artery).
jowr ² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> <i>ld</i> jawr² .	jugux <i>m.dh.sh.r</i> Cod la maqlayo marka wax la laqayo.
jowrfal ¹ <i>m.l ld</i> jawrfal¹ .	ju'i <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> <i>ld</i> tu'i .
jowrfal ² <i>f.mg1 (-alay, -ashay)</i> <i>ld</i> jawrfal² .	ju'in <i>m.dh ld</i> tu'in .
jowrfaleen <i>m.l ld</i> jawrfaleen .	jujuub ¹ <i>m.l ld</i> jajuub¹ .
jowrfalid <i>m.dh ld</i> jawrfalid .	jujuub ² <i>f.g1 (-bay, -btay)</i> <i>ld</i> jajuub² .
jowrid <i>m.dh ld</i> jawrid .	jujuubid <i>m.dh ld</i> jajuubid .
jows <i>m.l ld</i> jaws .	jukee <i>f.g2 (-keeyay, -keysay)</i> 1. <i>ld</i> jugee (1). Si isdabaoog ah wax u tumid 2. Dhar la dhaqayo baaf iwm gudihiisa ku garaacid ama ku xafuujin.
joxoof <i>m.l</i> Oday da' weyn oo xooggan.	jukeyn <i>m.dh</i> eeg jukee. <i>ld</i> jugeyn .
joxor <i>m.dh</i> (<i>-rro</i> , <i>m.dh</i>) <i>ld</i> johor² .	jukeys <i>m.l ld</i> jugeyn .
jubbad <i>m.dh</i> (<i>-do</i> , <i>m.l</i>) Dhar culus oo raggu qaarka sare ka gashado oo gacmo dhaa-dheer iyo jeebab leh; koor; koodh.	jukeysad <i>m.l ld</i> jugeyasho .
juc <i>f.g1 (-cay, -cday)</i> Faro jimcid.	jukeysasho <i>m.dh ld</i> jugeyasho .
jucasho <i>m.f.dh</i> eeg jucuo.	jukeysi <i>m.l ld</i> jugeyasho .
juci <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Faro iwm juc ka siin.	jukeyso <i>f.mg3 (-stay, -satay)</i> <i>ld</i> jugeyso .
jucid <i>m.f.dh</i> eeg juc.	jurul¹ <i>m.l</i> Gardarro; Gaboodfal.
jucin <i>m.f.dh</i> eeg juci. <i>ld</i> jucis .	jurul² <i>f.mg2 (-ulay, -ushay)</i> Gardarro cid ku samayn.
jucis <i>m.l ld</i> jucin .	jurulid <i>m.f.dh</i> eeg jurul ² .
juco <i>f.g3 (-cday, -catay)</i> Faro jimicsasho.	jumbur <i>m.l kh</i> J. ah: qof ama xoolo bar yar.
judbid <i>m.f.dh</i> eeg judub ² .	jumlad <i>m.dh ld</i> jimlo .
judub ¹ <i>m.l</i> Gacanta oo faruhu duubanyihiin oo inta kor loo qaado si xoog leh wax loogu dhufuto; tantoonyo.	jumlee <i>f.mg2 (-leeyay, -leysay)</i> <i>ld</i> jimlee .
judub ² <i>f.g1 (-dbay, -dubtay; -dbi)</i> Faraha gacanta oo duuban si xoog leh wax ugu dhufasho.	jumleyn <i>m.dh ld</i> jimleyn .
jufee <i>f.g2 (-feeyay, -feysay)</i> 1. Meel daloosha wax ku gufayn. 2. Samayo waran jufo gelin. <i>ld</i> jifee .	jumleys <i>m.l ld</i> jimleys .
jufeyn <i>m.f.dh</i> eeg jufee. <i>ld</i> jifeyn .	jumleysad <i>m.l ld</i> jimleysasho .
jufis <i>f.g1 (-say, -stay)</i> Beer masaar caws kaga falid.	jumleysasho <i>m.dh ld</i> jimleysasho .
jufo <i>m.dh</i> (<i>-ooyin</i> , <i>m.l</i>) 1. Bir dhuuban oo gadaal uga jirta samayada waranka. 2. Bir goobaaban oo bakooradaha salka laga geliyo.	jumleysysi <i>m.l ld</i> jimleysasho .
jug <i>m.dh</i> 1. (<i>sh.r</i>) Nabar, ay waxa gammuuxani geystaan. 2. (<i>sh.r</i>) Wax qarxay ama si xoog leh meel ugu dhacay, sanqadhooda. 3. J. ah: haad fas badan laga hayo (turub).	
jugee <i>f.g2 (-geeyay, -geysay)</i> 1. <i>ld</i> jukee . 2. Turub iyadoo la muujinayo in haad fas badan laga haayo bad ku dhufasho.	

jumleyso f.g3 (-stay, -satay) *ld* **jimleyso**.

jumlo m.dh *ld* **jimlo**.

jundi m.l Col tiro badan ka kooban.

juno m.l.kh *ld* **junuf**.

junoobid m.dh *ld* **jinaabid**.

junow¹ m.l *ld* **jinaabo**.

junow² f.mg1 (-obay, -owday) *ld* **jinaab²**.

junub¹ m.l *ld* **jinaabo**.

junub² f.mg1 (-ubay, -ubtay) *ld* **jinaab²**.

junubid m.dh *ld* **jinaabid**.

junuf m.l.kh J. ah: neef dhaqayo ah oo caano yareeyey. *ld* **juno**.

junuub¹ m.l 1. *ld* **jinaabo**. Shahwada ka timaad qof hurda. 2. Afarta joho ee waaweyn mid ka mid ah oo u dhexeya bari iyo galbeed, kana soo horjeeda woqooyi; koofur.

junuub² f.mg1 (-bay, -btay) *ld* **jinaab**.

junuubid m.dh *ld* **jinaabid**.

junuun¹ m.l *ld* **junuunid**.

junuun² f.mg1 (-nay, -ntay) *ld* **jinaab**.

junuunid m.dh *ld* **jinaabid**.

juqayn m.f.dh *eeg* juqee. *ld* **juqays**.

juqays m.l *ld* **juqayn**.

juqee f.g2 (-qeeyay, -qaysay) Wax caarad fiqan leh wax ku mudmudid.

juqraafi m.l Maaddada sharaxda dhulka dushiisa, muuqalladeeda ay ka mid yihiin kuwa fisikada, cimilada, carrada, maxsuul-lada, ummadaha iwm iyo filiqsanaantooda.

juqraafiga dabiiicina m.l (*juqr.*) Laan ka mid ah juqraafiga oo ku shuqul leh muuqaal-lada dabiiicina ah ee dhulka ee ay ka mid yihiin berriga, biyaha iyo hawada.

juqraafiga dadka m.l (*juqr.*) Barashada juqraafiga dabecaddu sida uu u saameeyo noolosha iyo tacabka dadka iyo juqraafi dhaqameedku sida uu u saameeyo dabecadda.

juqraafiga naflyeda m.l (*juqr.*) Barasha noolosha dabiiicina ah (xoolaha iyo deegaanta) oo anuu ku jirin dadku. Waxa la darsaa dariiqooyinka iyo siyaabaha xoolaha iyo deegaantu ugu fidaan, uguna filiqsanyihiin dhulka dushiisa.

juquf m.l Qof dhuubar oo godan. *ld* **joqof**.

juqufsan f.mg4 (-naa, -nayd) Qof dhuubar oo godan ahaansho. *ld* **joqofsan**.

juqufsanaan m.f.dh *eeg* juqufsan. *ld* **joqofsanaan**, **joqofsanaansho**, **juqufsanaansho**.

juqufsanaansho m.l.dh *ld* **juqufsanaan**.

jurbi f.g2 (-iyay, -isay) Cidi, far iyo suul iwm jir ku xanuunjin.

jurbin m.f.dh *eeg* jurbi. *ld* **jurbis**.

jurbis m.l *ld* **jurbin**.

jurmi m.l Dhumuc; qiro; baaxad. *ld* **jirmi** (2).
jurxee f.g2 (-xeeyay, -keysay) Cid jurxo ku dhihid.

jurxeyn m.f.dh *eeg* jurxee.

jurxo m.dh.u Hadal lafajebis ah oo cid lagu yiraahdo.

jus¹ m.l (-sas, m.l) 1. Soddonka qaybood oo kitaabka Quraanku u qaybsamo midkood. 2. Kitaab weyn oo dhawr qaybood loo kala daabacay midkood.

jus² m.dh War yar oo xogtiisu gaabantahay ama aysan dhammayn.

jusbax¹ m.l Xaflad la sameeyo marka la dhammeeyo barashada hal jus.

jusbax² f.mg1 (-xay, -xday; -bixi) Arday jus dhammeeyey xaflad u samayn.

jusbixid m.f.dh *eeg* jusbax².

juscambuuleed m.l *ld* **juscambuulo**.

juscambuulo m.l Hal jus oo Quraan ah marka uu arday dhammeeyo cuntada uu bixiyo. *ld* **juscambuuleed**.

jusur m.l.dh (-rro, m.dh) Kuul yaryar, madmadow oo barbaarku qoorta ku xirto si uu ugu xarragoodo.

jusuur m.l (-rro, m.dh) Guri weyn oo dhagax ka samaysan oo ab-ka-ab layska soo dhaxlay.

juu e.d *ld* **tuu**.

juube m.l (-bayaal, m.l.dh) Nooc warmaha waaweyn ka mid ah.

juuc m.l 1. Daal xanuun yar leh. 2. Baahi. *ld* **juucjuuc**.

juucjuuc m.l *ld* **juuc**.

juucjuucsan f.mg4 (-naa, -nayd) Qof daal xanuun yar leh hayo ahaansho.

juucjuucsanaan m.f.dh *eeg* juucjuucsan. *ld* **juucjuucsanaansho**.

juucjuucsanaansho m.l.dh *ld* **juucjuuc-sanaan**.

juuco m.dh Cod nirgaha geelu ay samee-yaan.

juudaan¹ m.l Cudur halis ah oo dadka oogadiisa googooya.

juudaan² m.l (*daaw.*) Cudur muddo dheer oo uu keeno “mycobacterium leprae”. Wuxuu wax yeelleyaa maqaarka, dareemayasha iyo xuubka gudaha ka mara xubnaha daloola (mucous membrane). Waxaa laga helaa dalalka cimilada kulul, si toos ah ayaa la isaga qaada.

juul m.l (-lal, m.l) (*xis.*) Summad J. Halbeegga Caalamiga (H.C.) ee hawsha iyo tamarta, waxana uu le'egyahay hawsha la qabtay, marka xoog hal niyuutan (n) ah dhaqaajiyoo walax fogaan (s) hal mitir ah. Wuxa loogu magac daray aqoonyankii (1818-18 89) ee Jaymis Biriskot Juul.

juuni *m.l ld* **jawaan.**

juunyo *m.db* Bisha lixaad ee sanadka masiixiga.
juuq¹ *m.db* 1. Hadal yar oo kooban. 2. J. ha
dhihiin: ha hadlin.

juuq² *f.mg1* (-qay, -qday) Hadal yar oo
kooban ku tiraabid.

juuqi *fg2* (-iyay, -isay) Neef xoolo ah
sabaalin.

juuqid *m.fdb eeg* juuq².

juuqin *m.fdb eeg* juuqi. *ld* **juuqis.**

juuqis *m.l ld* **juuqin.**

juuqjuuq¹ *m.l* 1. Hadal cilaaq ah oo dad dhex
mara. 2. *ld* **juuqjuuqid.**

juuqjuuq² *f.mg1* (-qay, -qday) Cid la
cilaaqtamid.

juuqjuuqid *m.fdb eeg* juuqjuuq². *ld*
juuqjuuq¹ (2).

juuri *m.db.kh* J. ah: maro aan qiime badan
lahayn xag tayo.